

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Adam Taraba

Valná hromada společnosti s ručením omezeným

Diplomová práce

Olomouc 2016

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Valná hromada společnosti s ručením omezeným* vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Opavě dne 26. června 2016

.....
Adam Taraba

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu své diplomové práce **Mgr. Michalu Černému, Ph.D.** za odborné konzultace, cenné rady, pomoc a čas, který mi věnoval.

Obsah

Seznam použitých zkratek	6
Úvod	7
1. Svolaání valné hromady	9
1.1 Svolaání valné hromady obecně.....	9
1.2 Osoby oprávněné svolat valnou hromadu	9
1.3 Důvody svolaání valné hromady	10
1.3.1 Obligatorní důvody.....	11
1.3.2 Fakultativní důvody.....	13
1.4 Pozváánka na valnou hromadu.....	13
1.4.1 Forma pozváánky	15
1.4.2 Místo, datum a čas konání valné hromady	15
1.4.3 Odvolání a odložení valné hromady	16
2. Působnost valné hromady.....	18
2.1 Konkrétní otázky náležející do působnosti valné hromady.....	19
2.1.1 Rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy	19
2.1.2 Rozhodování o změnách výše základního kapitálu	20
2.1.3 Volba a odvolání jednatele a dozorčí rady	21
2.1.4 Volba a odvolání likvidátora	23
2.1.5 Schvalování udělení a odvolání prokury	24
2.1.6 Rozhodování o zrušení společnosti s likvidací.....	24
2.1.7 Schvalování účetní závěrky, rozdělení zisku a úhrady ztrát.....	25
2.1.8 Rozhodování o přeměně společnosti	26
2.1.9 Schválení převodu nebo zastavení závodu	27
2.1.10 Schválení smlouvy o tichém společenství	28
2.1.11 Schválení finanční asistence	28
2.1.12 Převzetí účinků jednání učiněných před vznikem společnosti	28
2.1.13 Rozhodnutí o naložení s vkladovým ážiem	29
2.1.14 Rozhodnutí o změně druhu kmenového listu	29
2.1.15 Další případy patřící do působnosti valné hromady	30
3 Průběh valné hromady	31
3.1 Druhy valných hromad	31
3.2 Osoby účastníci se zasedání valné hromady	32

3.2.1 Společníci	32
3.2.2 Statutární orgán	33
3.2.3 Dozorčí rada a její členové	33
3.2.4 Likvidátor	34
3.2.5 Jiné osoby	34
3.3 usnášeníschopnost valné hromady	35
3.4 Průběh valné hromady	36
4 Hlasování a rozhodování valné hromady	39
4.1 Rozhodnutí mimo jednání valné hromady.....	39
4.2 Rozhodování per rollam	40
4.3 Využití technických prostředků.....	41
5 Neplatnost usnesení valné hromady	43
5.1 Právní povaha usnesení	43
5.2 Institut neplatnosti usnesení valné hromady obecně	43
5.3 Důvody neplatnosti.....	44
5.4 Lhůty k podání žaloby	46
5.5 Aktivní legitimace k podání žaloby.....	47
Závěr.....	49
Seznam použité literatury	51
Knižní tituly.....	51
Odborné články	51
Judikatura	52
Právní předpisy.....	53
Jiné zdroje.....	53
Shrnutí	54
Abstract.....	54
Klíčová slova	55
Keywords.....	55

Seznam použitých zkratk

ZOK - zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

OZ - zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

OZ 1964 - zákon č. 40/1964 sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 202/2012 Sb.

ObchZ - Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 179/2013 Sb.

ÚčZ - zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

s.r.o. - společnost s ručením omezeným

ŽivnZ - zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

InsZ - zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

o.s.ř. - zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

PřemZ - zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Společnost s ručením omezeným je oblíbenou formou obchodní korporace a je často užívána k drobnému, malému a střednímu podnikání. S účinností zákona o obchodních korporacích, který zakládá nutnost pouze bagatelního základního kapitálu, její přístupnost ještě vzrostla a je tím dostupnější osobám, které chtějí tuto formu využít ke svému podnikání. Další výhodou je do určité míry její smíšený charakter kapitálové společnosti s prvky osobní, ve které dochází k omezení osobní odpovědnosti společníků za závazky společnosti, avšak zpravidla nedochází k odcizení se společností, jak je tomu u společnosti akciové.

Důvodů volby tématu valné hromady s.r.o. je vícero. Nejvíce mě k tomu motivoval fakt, že lidé v mém okolí s.r.o. užívají či hodlají založit ke svému podnikání a jsou mi neustále kladeny otázky týkající se této problematiky. Některé obtíže, jež se z příčiny neznalosti právních předpisů vyskytly, měly téměř za následek zrušení společnosti, což podnítilo můj zájem o hlubší zkoumání. Uvědomil jsem si, že mě tato oblast zajímá a chtěl bych se na ni i do budoucna zaměřit. Pro tento účel jsem zúžil svou pozornost na valnou hromadu, jakožto nejvyšší orgán společnosti.

Cílem mé práce není obsáhnout podrobně veškeré otázky týkající se valné hromady, jelikož se jedná o velmi rozsáhlou oblast, ale chci se zaměřit na dílčí aspekty od svolání až po vyvrcholení valné hromady, čímž je přijetí usnesení a zabývat se jimi zvlášť a ve vzájemné souvislosti. Valná hromada je nejvyšším orgánem s.r.o., který tvoří společníci a podílejí se tak na řízení společnosti, proto se zabývám valnou hromadou jako orgánem kolektivním a otázkám jednočlenné společnosti se nevěnuji. Další náplní je zkoumání určitosti právní úpravy, soulad jednotlivých zákonů a aplikace rozhodnutí Nejvyššího soudu na úpravu ZOK. K dosažení cíle užívám metodologického výkladu právních norem a použitých pramenů, v případě nejasností v textu zejména gramatického výkladu a účelu právní normy, analýzu daných institutů, ve výjimečných případech metodu komparace, dále dedukce a indukce.

Nejprve se zaměřuji na svolávání valné hromady a to z hlediska osob oprávněných ji svolat, důvody, za kterých ke svolání dochází a nezbytné podmínky, které jsou zapotřebí, aby bylo svolání platné. Valná hromada rozhoduje o konkrétních věcech, které spadají do její působnosti. Těmi se zabývám ve druhé kapitole. Třetí kapitolu tvoří průběh valné hromady a vymezují osoby oprávněné a povinné se jí zúčastnit, podmínky, za kterých je usnášeníschopná a samotný průběh zasedání. K hlasování a rozhodování nemusí docházet pouze na zasedání valné hromady. Těmito možnostmi se zabývám ve čtvrté kapitole. Přijetí rozhodnutí však není ve všech případech konečnou fází, jelikož samotné usnesení nebo některé stádium mu

předcházející může trpět vadami, které způsobují jeho neplatnost. Podmínky, za kterých se dá neplatnosti dovolat a osoby k tomu oprávněné zkoumám v poslední kapitole.

Základním zdrojem této práce je zákon o obchodních korporacích, občanský zákoník a jiné právní předpisy, mezi kterými nechybí ani již neúčinný obchodní zákoník. Dále vycházím z bohaté judikatury k ObchZ a její argumentace, jelikož mnohé je stejně tak aplikovatelné na ZOK, z komentářů k těmto zákonům, monografií a odborných článků. K danému tématu bylo napsáno mnoho, avšak s účinností nové právní úpravy vyvstaly některé otázky, na jejichž řešení se stanoviska odborníků liší a je tedy zajímavé pozorovat odlišnou argumentaci. Naopak je zajímavé sledovat rozdílnost názorů na instituty ObchZ, o nichž probíhala diskuze po mnoho let a následné upřesnění zákonodárcem novou právní úpravou.

1. Svolání valné hromady

1.1 Svolání valné hromady obecně

Na valné hromadě dochází k uskutečňování vlivu společníků na řízení společnosti. K tomu, aby tento vliv mohl být uskutečněn, je potřeba určitého faktického jednání, tedy svolání valné hromady, nejedná se totiž o orgán, který by fungoval nepřetržitě. Zákon stanovuje, kdo a za jakých podmínek může valnou hromadu svolat, případně kdy je taková povinnost. Výstupem valné hromady, pokud jsou splněny zákonné podmínky svolání a jednání, je rozhodnutí o určité skutečnosti patřící do působnosti valné hromady.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku vyjádřil, že: „*Svolání valné hromady je zvláštní, zákonem výslovně stanovenou povinností, kterou jednatelé plní nad rámec obchodního vedení společnosti.*“¹ Nepovažuje ho tedy za jednání společnosti, což potvrzuje i ve svém pozdějším rozhodnutí.² Jedná se však o starší rozhodnutí a dnes je pojem právní jednání dle § 545 an. pojat širěji, než tomu bylo za účinnosti OZ 1964.³ Dle Tomáše Dvořáka je svolání právním jednáním společnosti, která svým vlastním jménem projevuje vůli s úmyslem konání valné hromady.⁴

1.2 Osoby oprávněné svolat valnou hromadu

Zákon určuje, kdo a za jakých podmínek je oprávněn svolat valnou hromadu. Může tedy být svolána jen omezeným okruhem osob a není možné, aby se o svolání pokoušel kdokoliv, komu toto právo nenáleží.

ZOK svěřuje právo a zároveň povinnost svolat valnou hromadu **jednateli**, přičemž se může jednat o jednoho či více jednatelů. Tvoří-li jednatelé kolektivní orgán dle společenské smlouvy, užije se na rozhodování jednatelů právní úprava pro rozhodování představenstva akciové společnosti, jak stanovuje § 194 odst. 2 ZOK.

Pokud je ve společnosti zřízena **dozorčí rada**, má právo svolat valnou hromadu, vyžadují-li to zájmy společnosti. Nejsou zde jakékoliv zájmy at' společníků, či dozorčí rady, ale zájmy, které jsou jim nadřazené, tedy zájmy celé společnosti. Jedná se zajisté o případy, kdy mají jednatelé povinnost svolat valnou hromadu, avšak neučiní tak nebo pokud jednomu

¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 1997, sp. Zn. 1 Odo 2/97

² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004

³ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 347.

⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 275.

či více jednatelům zanikne funkce statutárního orgánu nebo pokud své povinnosti po delší dobu neplní.⁵

Sporná se jeví pravomoc **likvidátora** svolat valnou hromadu. Zákon se o této problematice výslovně nezmiňuje a názory se různí. Jedním argumentem může být, že pokud zákon výslovně nestanovil pravomoc likvidátora valnou hromadu svolat, nemůžeme ji dovodit. Dle opačného názoru, s kterým se také ztotožňuji, je likvidátor oprávněn ji svolat v mezích své působnosti, kterou uplatňuje k naplnění cílu likvidace společnosti. V případě neplnění svých povinností jednatelem by bylo obtížné splnit zákonnou povinnost stanovenou v § 94 odst. 1.⁶ Tento názor zastává také Tomáš Dvořák⁷ a Karel Eliáš.⁸ Opačného názoru je však Alexander J. Bělohávek a považuje svolání valné hromady likvidátorem vždy za neplatné, tedy i v případě, kdy se jedná o záležitosti zmíněné v § 94 odst. 1. Podle jeho názoru je v této situaci ke svolání oprávněn pouze statutární orgán.⁹

§ 183 stanovuje povinnost svolat valnou hromadu **společníku** v případě, kdy společnost nemá jednatele nebo jednatel neplní dlouhodobě své povinnosti.

Možnost žádat svolání valné hromady zákon přiznává tzv. „**kvalifikovaným společníkům**.“ Jsou to společníci či společník, jejichž vklady dosahují alespoň 10% základního kapitálu nebo jim náleží alespoň 10% na hlasovacích právech.¹⁰ Nejprve se zde jedná o žádost svolání valné hromady, která se v případě nesvolání do 1 měsíce od doručení žádosti či nekonání v přiměřené lhůtě transformuje do práva valnou hromadu svolat.

1.3 Důvody svolání valné hromady

Ke svolání valné hromady dochází z různých příčin. Děje se tak v předvídaných záležitostech, kterými mohou být plynutí času, svolání oprávněné osoby či projednání nezbytných otázek stanovených zákonem či společenskou smlouvou. V některých případech je dána možnost, v jiných povinnost valnou hromadu svolat. Můžeme tudíž rozdělit důvody na obligatorní a fakultativní.

⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 346.

⁶ Předložit konečnou zprávu o průběhu likvidace, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrky nejvyššímu orgánu obchodní korporace, tedy v tomto případě valné hromadě.

⁷ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 131.

⁸ ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Prospektum, 1997, s. 135.

⁹ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích. 1. díl*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 797.

¹⁰ § 187 odst. 1 ZOK

1.3.1 Obligatorní důvody

Prvním obligatorním důvodem je projednání řádné účetní závěrky. Ta se musí konat nejpozději do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Co se myslí účetním obdobím najdeme v zákoně o účetnictví.¹¹ Účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, v některých případech může být kratší. Účetní období se shoduje buď s kalendářním, nebo hospodářským rokem. Hospodářský rok může začínat jiným měsícem než kalendářní rok, avšak vždy k 1. dni tohoto měsíce. Ve společenské smlouvě může být stanoveno častější svolání valné hromady, nikoliv naopak, jelikož by zde nebyl splněn zákonný požadavek.

Jednatel má také povinnost svolat valnou hromadu v případě hrozícího úpadku nebo jiných závažných důvodů, zejména je-li ohrožen cíl stanovený společností. Mezi tyto možnosti bych z vlastní zkušenosti zařadil i ztrátu hlavního obchodního partnera, jenž je dodavatelem a závisí na něm převážná část podnikání. Taková ztráta téměř vedla k zániku společnosti. Hrozící úpadek je normován v § 3 odst. 4 InsZ a jedná se o situaci, kdy lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.¹² Zákon se zde zmiňuje konkrétně o peněžitém závazku. V případě, kdy se jedná o nepeněžité závazky, vzniká tato povinnost přeformováním závazku na závazek peněžitý.¹³

Dalším důvodem je, zanikla-li funkce statutárního orgánu nebo jeho člena, člena dozorčí rady, je-li zřízena, či funkce likvidátora, ledaže volba a odvolání likvidátora nebo člena dozorčí rady je svěřena jinému orgánu společnosti. V těchto případech musí být valná hromada svolána do 1 měsíce od zániku funkce. Je-li jednatelem právnická osoba, v případě jejího zániku se stává jednatelem její právní nástupce, není-li ve společenské smlouvě stanoveno něco jiného. Toto platí také pro členy dozorčí rady, jak vyplývá z § 201 odst. 4.¹⁴

Pokud je společník v prodlení se splacením peněžitého vkladu či příplatkové povinnosti, může valná hromada takového společníka vyloučit. Nejprve však musí být vyzván k nápravě a musí mu být poskytnuta přiměřená lhůta.¹⁵ S uvolněným obchodním podílem musí společnost naložit bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce po vyplacení

¹¹ § 3 odst. 2 Zákona. č. 593/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

¹² Viz § 3 InsZ. Zde jsou stanoveny domněnky, kdy se má za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky.

¹³ KOZÁK, Jan, DADAM, Alexandr, PACHL, Lukáš. *Insolvenční zákon a předpisy související: Komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 13.

¹⁴ Na členy dozorčí rady se použijí obdobně § 198 a 199.

¹⁵ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích. 1. díl*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 797.

obchodního podílu, přičemž působnost rozhodnout náleží valné hromadě, jak normuje § 215 OZ. Z výkladu tohoto paragrafu je zřejmé, že za tímto účelem musí být svolána valná hromada a to zároveň v omezeném čase.

Jednatel může využít svého práva a může požádat valnou hromadu o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení. Je to výjimka ustanovení § 51 odst. 1 stanovující nemožnost udělování pokynů statutárnímu orgánu týkajícího se obchodního vedení. Na první pohled se může zdát, že by dané ustanovení mohlo být jednatelem zneužito a důsledkem by bylo zproštění se odpovědnosti za své jednání. Je zde však stále stanovena povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Je možné zaujmout stanovisko, že pokud se řešení později ukáže jako nevhodné pro společnost, je v rozporu s péčí řádného hospodáře takovou otázku vůbec předkládat.¹⁶ Záleželo by ovšem na konkrétním případě, jelikož péče řádného hospodáře nemůže stanovovat prakticky objektivní odpovědnost jednatele.

Valnou hromadu musí dále svolat dozorčí rada, vyžadují-li to zájmy společnosti (§ 183 ZOK věta druhá). *„Nevyžaduje-li zájem společnosti svolání valné hromady, nejsou splněny předpoklady stanovené zákonem pro svolání valné hromady dozorčí radou.“*¹⁷ O problematice svolání valné hromady likvidátorem viz výše.

Pokud jednatel dlouhodobě neplní své povinnosti či společnost jednatele nemá, svolá valnou hromadu kterýkoliv společník. Dlouhodobost je zde neurčitý pojem, který se může a bude v různých korporacích lišit. Ve společnostech, kde dochází k řízení většiny záležitostí jednatelem, bude „dlouhodobost“ kratším časovým intervalem nežli ve společnostech, kde je řídicí systém propracovanější.¹⁸ Tomáš Dvořák¹⁹ řadí tento důvod pod fakultativní, tedy že zde zákon ukládá oprávnění, nikoliv povinnost. Podle mého názoru se však jedná o zásadní záležitosti týkající se společnosti, proto bych je zařadil pod obligatorní důvody. Myslím si, že tomuto závěru nahrává také gramatický výklad normy.

Žádost o svolání valné hromady mohou podat „kvalifikovaní společníci.“²⁰ V případě, že valná hromada není svolána do 1 měsíce od doručení žádosti, mohou kvalifikovaní společníci svolat valnou hromadu bez ohledu na vůli jednatele. Společníci mají právo žádat svolání, domnívám se však, že poté má jednatel povinnost valnou hromadu svolat, proto jsem tento důvod zařadil pod obligatorní.

¹⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 345.

¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. Zn. 29 Cdo 4223/2007

¹⁸ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 345.

¹⁹ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 139 – 140.

²⁰ Viz výše

Zákon stanovuje další případy, kdy má být valná hromada svolána, a to například za účelem udělení souhlasu k právnímu jednání. Tak je stanoveno například v § 55 ZOK, hodlá-li člen z některého orgánu korporace uzavřít s touto korporací smlouvu nebo v § 208 odst. 1 týkající se převodu obchodního podílu na osobu, která není společníkem.

1.3.2 Fakultativní důvody

Další důvody svolání valné hromady mohou být upraveny ve společenské smlouvě. V takovém případě je potřeba důkladně stanovit podmínky, za kterých má ke svolání dojít a popřípadě osoby k tomu oprávněné či povinné.

1.4 Pozvánka na valnou hromadu

Pozvánka slouží ke svolání valné hromady a k uskutečnění jednání o záležitosti v ní uvedené. Účelem je obeznámení společníků o konání valné hromady, jejím programu a dát jim tímto možnost rozhodnout se, zda se valné hromady zúčastní či nikoliv a možnost se na takové jednání připravit.²¹

O povaze svolání valné hromady panují rozpory, jak jsem krátce naznačil výše. Dále se touto problematikou nebudu zabývat.

Zákon stanovuje povinnost oznámit společníkům termín a pořad jednání valné hromady nejméně 15 dnů přede dnem jejího konání. Toto ustanovení je dispozitivní a společenská smlouva může stanovit lhůtu odlišnou. Nejvyšší soud se zabýval povahou této lhůty a vyjádřil, že jde o lhůtu hmotněprávní a je nutné pozvánku na valnou hromadu odeslat tak, aby byla společníkovi doručena nejméně 15 dní předem.²² Tento závěr je dle mého názoru logický, neboť v případě opačného postupu by mohlo docházet k obstrukcím a znemožnění některým společníkům účast na valné hromadě, popřípadě nemožnost se na ni připravit. Pokud by byla společníkem osoba žijící mimo území České republiky, mohla by být téměř znemožněna účast takovéto osoby. Svolavatelé tedy musí vzít v potaz jak prostředek doručování, tak bydliště osob.

Společenská smlouva může stanovit lhůtu jinou. V těchto případech bude záležet na konkrétní společnosti. Kratší lhůta by mohla být využita ve společnostech s menším počtem společníků, pokud zde panuje vzájemná důvěra. Ve společnostech nesplňující tyto podmínky by kratší lhůta mohla být na obtíž. Naopak prodlužovat zásadním způsobem tuto lhůtu taky

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. Zn. 29 Cdo 3397/2010

²² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. Zn. 29 Cdo 590/2009

není vhodné, jelikož by mohlo dojít ke ztížení reakce na nepředvídané události. Tomáš Dvořák uvádí, že příliš krátká lhůta by se mohla dostat do rozporu s dobrými mravy.²³

Pozvánka se zasílá na adresu uvedenou v seznamu společníků. O konání valné hromady se musí dozvědět všichni společníci. Je nepřijatelné, aby se některý ze společníků o konání nedozvěděl. Nezákonně by přišel o možnost podílet se na správě společnosti. Společník v tomto smyslu nemá povinnost vyhledávat, zda se připravuje konání valné hromady.²⁴ Společník však také musí dbát ochrany svých práv. V případě změny své adresy musí sám zažádat o změnu v seznamu společníků, jinak jdou následky k jeho tíži. Je potom bez významu, jestli ostatní společníci o této změně věděli.²⁵ Avšak i v případě svolání valné hromady v rozporu se zákonem lze tuto nezákonnost zhojit a to v případě, že se valné hromady zúčastnili všichni společníci. V takové situaci nebude soudem vyslovena neplatnost valné hromady.²⁶

Je potřebné se zde zmínit také o možnosti vzdání se práva společníkem. Společník se může vzdát práva na řádné svolání valné hromady. Náležitosti jsou písemná forma a úředně ověřený podpis. Tímto prohlášením se společník vzdává práva napadnout neplatnost usnesení valné hromady z důvodu nedodržení lhůty potřebné ke svolání a napadení způsobu svolání, není-li provedeno v souladu se zákonem či způsobem stanoveným společenskou smlouvou.²⁷

Dále se Nejvyšší soud zabýval vzhledem obálky obsahující pozvánku na valnou hromadu. Zaujal opačný postoj proti vrchnímu a krajskému soudu a vyřkl, že nemusí být na první pohled patrné, že obálka obsahuje pozvánku na valnou hromadu. Nelze požadovat plnění povinností, které nejsou zákonem stanovené a dovozovat z nich negativní důsledky pro společnost. Každý má právo na odmítnutí přijetí zásilky, avšak musí počítat s možnými následky.²⁸

Zákon náležitosti pozvánky dlouze nerozvádí a zmiňuje se pouze o termínu a místě konání valné hromady, jejím pořadu, přičemž součástí pozvánky musí také být návrh usnesení valné hromady. K naplnění výše zmíněného účelu pozvánky je žádané, aby pozvánka byla určitá a srozumitelná a obsahovala další náležitosti. Mezi ty Josef Holejšovský²⁹ zařazuje

²³ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 292.

²⁴ tamtéž

²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2012, sp. Zn. 29 Cdo 1982/2011

²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 816/2009

²⁷ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 88.

²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2007, sp. Zn. 29/ Odo 1233/2006

²⁹ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 82.

- a) Označení společnosti svolávající valnou hromadu, přičemž by měly být uvedeny sídlo, firma, identifikační číslo, popřípadě údaj o zápisu v obchodním rejstříku.
- b) Termín konání valné hromady
- c) Místo konání
- d) Program
- e) Označení svolavatele
- f) Další náležitosti

Je účelné si další náležitosti sjednat ve společenské smlouvě. Například jaké dokumenty mají být k pozvánce připojeny.³⁰

1.4.1 Forma pozvánky

Zákon v § 184 určuje písemnou formu pozvánky, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Toto ustanovení je tedy dispozitivní a lze si ve společenské smlouvě sjednat jinou než písemnou formu. OZ v § 562 odst. 1 stanovuje, že „*písemná forma je zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby.*“ Písemnou formu lze nahradit elektronickou či jinou alternativní formou v případě, je-li k tomu elektronická forma způsobilá.³¹ Pozvánka se zasílá na adresu uvedenou v seznamu společníků. V případě, že by pozvánka byla vytvořena elektronickou formou, zaslání na zmíněnou adresu by bylo znemožněno. Proto v takovém případě musí společenská smlouva určovat i jiný způsob zaslání. Toto bude podmínkou pro využití elektronické formy.³² Vzhledem k tomu, že se na pozvánce nevyžaduje vlastnoruční podpis³³ (i když je bezpochyby žádaný), může být náhradní formou procedura zjednodušena.

Společenská smlouva by také mohla povolovat ústní formu pozvánky. Otázkou je, jak by byl splněn zákonný požadavek návrhu usnesení valné hromady, který má být její součástí. Navíc by svolavatel těžko dokazoval, že byla valná hromada řádně svolána. Vzhledem k těmto skutečnostem nelze tento postup doporučit.

1.4.2 Místo, datum a čas konání valné hromady

Místo, datum a čas určuje svolavatel. § 186 ZOK stanoví, že doba a místo jednání valné hromady nesmí nepřiměřeně omezovat právo společníka účastnit se valné hromady.

³⁰ ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Prospektum, 1997, s. 138.

³¹ ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef. *Občanský zákoník: Komentář svazek I (§ 1 až 654)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1391.

³² ŠTENGLOVÁ, Ivana, a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 349.

³³ Usnesení NS ze dne 29. 4. 2007, sp. Zn. 29 Cdo 372/2007

Nejvyšší soud se k této problematice vyjádřil takto: „*Má- li být v co nejširším rozsahu zachována možnost společníků zúčastnit se valné hromady, musí její svolavatelé určit místo, datum a hodinu konání valné hromady tak, aby základní smysl celé úpravy procesu svolání valné hromady zůstal zachován. Při úvaze o vhodnosti zvoleného místa je významná jeho dopravní dostupnost pro společníky, a to i s ohledem na určené datum a hodinu.*“³⁴ Svolavatel musí brát ohled na spojení data s místem. Místo, které by bylo většinu času k zasedání vhodné, se může vzhledem ke konkrétnímu datu stát nedostupným.³⁵ Dále musí zohlednit bydliště společníků. Kupříkladu všichni společníci bydlí ve stejném městě a valná hromada je svolána na místo nacházející se na opačné straně republiky. Tento stav je nežádoucí jak z hlediska dostupnosti místa, tak s sebou nese finanční a časové zatížení. V dalším rozhodnutí soud neshledal jako hlavní kritérium místa svolání valné hromady podíly společníků, kdy společnost upřednostňovala majoritní společníky na úkor minoritních. Vyjádřil se, že se musí vzít v potaz poměry všech společníků, nikoliv pouze největších.³⁶ Východiskem bude jednoznačná úprava ve společenské smlouvě.

Čas určený k dostavení se na jednání valné hromady může být určen buď konkrétním časem, nebo časovým rozpětím. Konkrétní čas nevzbuzuje pochybnosti o tom, kdy se mají společníci ke konání dostavit. Je- li čas určen rozpětím, tato pochybnost vyvstat může, i když dle mého názoru by neměla, jelikož v případě stanovení doby od 13:30-17:00 je nepochybné, že příchod v mezidobí může znamenat zmeškání části či celého programu. Nelze přitom předem s přesností určit, jak dlouho projednání všech bodů potrvá. Nejvyšší soud se vyjádřil obdobně a to: „*Byla- li doba konání valné hromady vymezena časovým rozpětím, je pro společníka rozhodujícím údaj o jejím začátku.*“³⁷

1.4.3 Odvolání a odložení valné hromady

Tuto problematiku zákon výslovně neupravuje, ale ani nezakazuje, tedy dle mého názoru tak učinit lze. Logickým důvodem k odvolání valné hromady bude, pokud odpadne důvod svolání. Nemělo by se to však stát pravidlem a podmínky pro odvolání by bylo vhodné vymezit ve společenské smlouvě. V některých situacích však lze mít za to, že valnou hromadu odvolat nelze. Mezi tyto důvody zařazuje Tomáš Dvořák nemožnost odvolání v případě, kdy zákon či společenská smlouva stanovuje povinnost valnou hromadu svolat nebo pokud je

³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. Zn. 29 Cdo 66/2011

³⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 352.

³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010

³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 29 Cdo 372/2007

svolána kvalifikovaným společníkem, pokud k odvolání nedá souhlas.³⁸ S tímto názorem souhlasím, jelikož v prvním případě půjde o nezbytné záležitosti, které mohou mít vliv na další fungování společnosti, a v druhém případě zákon poskytuje kvalifikovaným společníkům určité oprávnění, které by bylo tímto popřeno.

Může dojít k situaci, kdy je potřeba doplnit body programu. Je to možné, avšak za předpokladu, že bude dodržena lhůta pro doručení pozvánky. V případě, že by již lhůta dodržena nebyla, je projednání tohoto bodu nutné a nejsou přítomni všichni společníci (viz níže), nezbyvá než valnou hromadu odložit, jinak by byly porušeny podmínky § 184 ZOK či společenské smlouvy.

³⁸ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 293.

2. Působnost valné hromady

Valná hromada, jakožto nejvyšší orgán společnosti s ručením omezeným, je povolána k tomu, aby rozhodovala o nejdůležitějších věcech týkajících se života společnosti. Výše těchto záležitostí můžeme vymezit jako působnost valné hromady. Občanský zákoník v § 163 stanovuje, že působnost, která není svěřena jiným orgánům společnosti zákonem nebo společenskou smlouvou, náleží jednatelům. Proto působnost může být valné hromadě svěřena zákonem a společenskou smlouvou. ZOK však umožňuje valné hromadě přisvojit si i další působnost a to rozhodnutím dle § 190 odst. 3.

Působnost můžeme rozdělit na zákonnou, tedy tu, která je valné hromadě svěřena přímo zákonem a smluvní, stanovující možnost upravit smluvně další záležitosti náležející do působnosti valné hromady na základě zákona.³⁹ Poslední možností je vyhrazení si záležitostí, které spadají do působnosti jiného orgánu na základě zákona. V případě, že by valná hromada rozhodovala o skutečnosti nespádající do její působnosti, bylo by toto rozhodnutí nicotné. Podobně se také vyjádřil Nejvyšší soud a zdůraznil, že takové rozhodnutí nemá žádné právní účinky.⁴⁰ Proto je na místě si vždy určit, zda valné hromadě přísluší o konkrétní věci rozhodovat. Dále vymezím typické dělení působnosti valné hromady, a to na výlučnou, fakultativní a atrahovanou.

Do výlučné působnosti valné hromady s.r.o. spadají záležitosti, o kterých je umožněno rozhodovat pouze valné hromadě a žádnému jinému orgánu. Je to například volba a odvolání jednatele a dozorčí rady, je-li zřízena, rozhodování o změnách výše základního kapitálu nebo o připuštění nepeněžitého vkladu a další (§ 190 odst. 2 písm. c), b) ZOK).

Fakultativní působnost je stanovena v § 190 odst. 2 písm. o) ZOK v ustanovení, že valná hromada rozhoduje v dalších případech, které svěřuje valné hromadě společenská smlouva. Je zde tedy zákonné zmocnění k upravení záležitostí ve společenské smlouvě. Tímto může být například upravena příplatková povinnost společníků dle § 162 ZOK.

Atrahovaná působnost dává možnost vyhradit záležitosti, jež dle ZOK přísluší jinému orgánu, valné hromadě. Toto ustanovení by však bez určitého omezení znamenalo přílišné legální zmocnění valné hromady k přisvojení si záležitostí, které uzná za vhodné. Omezení vyplývá z § 195 odst. 2 ZOK, které neumožňuje komukoliv zasahovat jednatelem do obchodního vedení společnosti.

³⁹ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 11.

⁴⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2000, sp. zn. 32 Cdo 500/2000

2.1 Konkrétní otázky náležející do působnosti valné hromady

V této podkapitole se budu blíže věnovat jednotlivým okruhům náležejících do působnosti valné hromady stanovené v generálním výčtu v § 190 odst. 2. Z důvodu obsáhlosti mi není v mezích rozsahu diplomové práce umožněno věnovat se každému bodu podrobně, proto se hlavně pokusím vystihnout danou záležitost v hlavních bodech.

2.1.1 Rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy

Změna společenské smlouvy patří mezi fakultativní působnost valné hromady. § 147 odst. 1 ZOK svěřuje rozhodování o změně společenské smlouvy valné hromadě v případě, je-li tak ustanoveno ve společenské smlouvě. Pokud tak stanoveno není, může být měněna dohodou všech společníků. Pro takovou dohodu se vyžaduje forma veřejné listiny. Z toho vyplývá, že změna společenské smlouvy není primárně vyhrazena valné hromadě a záleží pouze na vůli společníků, zdali jí tuto působnost svěří. Je to změna oproti ObchZ, který valné hromadě svěřoval rozhodování o změně společenské smlouvy přímo. Avšak i v případě stanovení působnosti valné hromady lze změnit společenskou smlouvu dohodou všech společníků. Záleží tedy, jak se v konkrétním případě rozhodnou.

Společenskou smlouvu lze však měnit více způsoby. V případě vyloučení společníka v kadučním řízení pro nesplnění vkladové či příplatkové povinnosti dochází ke změně společenské smlouvy nepřímou. Primárním záměrem je vyloučení společníka, s kterým dochází neodmyslitelně také ke změně společenské smlouvy. Dalším takovým případem je rozhodování o změnách výše základního kapitálu. Přijetí rozhodnutí valnou hromadou, kdy dochází ke změně společenské smlouvy, je plnou náhradou přímé změny společenské smlouvy, jak normuje § 147 odst. 2 ZOK. Nemusí tak dojít k přijetí dvou rozhodnutí, jedno o primární záležitosti a druhé pro změnu společenské smlouvy. Důsledkem musí být rovnocenná úprava hlasování na valné hromadě (viz níže).

Změnit společenskou smlouvu lze i na základě jiné právní skutečnosti než výše uvedené. Mezi tyto skutečnosti můžeme zařadit případy, kdy dochází k nepřímé změně společenské smlouvy rozhodnutím, které zákon nesvěřuje valné hromadě. Tomáš Dvořák⁴¹ mezi tyto skutečnosti zařazuje dohodu o ukončení účasti společníka.⁴² Dále to mohou být skutečnosti, které nejsou založeny v důsledku rozhodnutí společnosti a o kterých valná

⁴¹ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 32.

⁴² Dohoda o ukončení účasti společníka je upravena v § 203 ZOK. Stranou dohody jsou všichni společníci a ten, jehož účast má skončit.

hromada ani společníci rozhodovat nemohou. Jedná se však o změnu toliko formální. Josef Holešovský uvádí jako příklad změnu příjmení společnosti z důvodu sňatku a další.⁴³

Zákonem je vyžadována alespoň dvoutřetinová většina hlasů všech společníků k přijetí rozhodnutí, kterým se mění obsah společenské smlouvy a rozhodnutí, jež má za následek změnu společenské smlouvy (§ 171 odst. 1 písm. a), b) ZOK). Společenská smlouva může upravit požadavek vyššího počtu hlasů, nikoliv však nižšího. Při změnách společenské smlouvy může docházet k zásahům do práv či povinností některých či všech společníků. Zákon § 171 odst. 2 ZOK chrání společníky, do jejichž práv je zasahováno. Příkladem může být změna hlasů spojená s jednotlivými podíly.⁴⁴ K přijetí takového rozhodnutí je potřeba souhlas těch, do jejichž práv a povinností se zasahuje. K předcházení nesrovnalostí slouží poslední věta stanovující případy, kdy dochází k zásahu do práv a povinností všech společníků a je vyžadován souhlas všech.

Účinky rozhodnutí způsobující změnu společenské smlouvy nastávají až zápisem do obchodního rejstříku, zápis je tedy konstitutivní povahy.

2.1.2 Rozhodování o změnách výše základního kapitálu

Jedná se o výlučnou působnost svěřenou valné hromadě obsaženou v § 190 odst. 2 písm. b) ZOK. V důsledku takového rozhodnutí dochází k nepřímé změně společenské smlouvy, a tedy je dána povinnost formy veřejné listiny a další nároky požadované zákonem k přijetí takového rozhodnutí⁴⁵, jež jsou rozebrány v části o změně společenské smlouvy.

Změnou výše základního kapitálu se rozumí zvýšení a snížení základního kapitálu. Provést zvýšení základního kapitálu lze třemi způsoby a to převzetím vkladové povinnosti, kterým dochází ke zvýšení dosavadních vkladů nebo k novému vkladu (tzv. efektivní zvýšení), zvýšením z vlastních zdrojů a dále kombinací obou těchto možností. Toto je však možné až v případě, že jsou dosavadní peněžité vklady splaceny, s výjimkou vytvoření nového podílu. U nepeněžitých vkladů to lze i před splacením.⁴⁶ Základním kapitálem se dle § 30 ZOK rozumí souhrn všech vkladů. Vklad může být peněžitý či nepeněžitý, avšak i ten musí být penězi ocenitelný.⁴⁷

⁴³ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 14-15.

⁴⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 324.

⁴⁵ DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným převzetím vkladové povinnosti v novém hávu: aktuální výkladové otázky. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 4, s. 98.

⁴⁶ § 219 ZOK

⁴⁷ ZOK zavedl zásadní změnu oproti obchodnímu zákoníku a stanovil minimální výši vkladu 1 Kč. ObchZ stanovoval minimální výši základního kapitálu 200.000,- Kč.

Při efektivním zvýšení základního kapitálu o nepeněžitý vklad se rozhodování valné hromady skládá ze dvou částí, tedy dvou hlasování. První je o samotném zvýšení základního kapitálu, druhé pak o přijetí nepeněžitého vkladu. Dochází zde tedy k rozhodování ve dvou věcech, ve kterých se vyžaduje v obou případech souhlas minimálně dvoutřetinové většiny všech hlasů, nestanoví-li společenská smlouva počet vyšší (§ 171 odst. 1 ZOK). V takovém případě nejde vykonat pouze jedno hlasování a to z důvodu sístace hlasovacího práva společníka, o jehož nepeněžitý vklad se jedná. Má to však svou výjimku vyjádřenou v § 173 odst. 2 ZOK a to pokud všichni společníci jednají ve shodě, tento zákaz neplatí.⁴⁸ Při rozhodování o možnosti započtení se rozhoduje o samotné možnosti, nikoliv o přímém započtení, které může být vykonáno pouze smluvně, jak vyplývá z § 21 odst. 3 ZOK.

Společnost může zvýšit svůj základní kapitál z vlastních zdrojů vykázaných ve schválené řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrce, za podmínek stanovených v § 227 an. ZOK. K tomuto je potřeba rozhodnutí valné hromady, která kontroluje vlastní zdroje, jichž je zapotřebí k zvýšení základního kapitálu a které musí být v souladu s touto účetní závěrkou.⁴⁹ Vlastními zdroji pak mohou být fondy vytvářené ze zisku či nerozdělený zisk z posledních let.⁵⁰

Při snižování základního kapitálu také platí pro přijetí rozhodnutí dvoutřetinová většina všech hlasů. V případě, že k takovému snížení má dojít nerovnoměrně, je potřeba souhlasu všech společníků, což je promítnutí § 171 odst. 2 ZOK.

Zápis změny výše základního kapitálu do obchodního rejstříku je deklaratorní s výjimkou, kdy dochází ke zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů, kombinací převzetím vkladové povinnosti a zvýšením z vlastních zdrojů a při snížení základního kapitálu. Účinky tak nastávají již převzetím vkladové povinnosti a vnesením či splacením předepsané části vkladu. Valná hromada může rozhodnout i o pozdějším účinku, avšak hraniční mez je zápis do obchodního rejstříku, jak stanovuje § 216 odst. 2.

2.1.3 Volba a odvolání jednatele a dozorčí rady

Volba a odvolání jednatelů patří do výlučné působnosti valné hromady, mimo první jednatele a jednatele jmenované soudem. První jednatele jsou ustanoveni zakladateli společnosti a jejich počet a způsob jednání za společnost je obligatorní náležitostí společenské smlouvy při jejím vzniku. Nemůže však dojít k založení neodvolatelnosti jednatele. Takto

⁴⁸ Jednání ve shodě je upraveno v § 78 ZOK

⁴⁹ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1118.

⁵⁰ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 418.

přijaté usnesení je neplatné.⁵¹ Vznik funkce se váže na přijetí rozhodnutí valné hromady, pokud neurčí valná hromada, že vzniká později. To je praktické, neboť nemusí vždy dojít k potřebě ustanovit jednatele do funkce přesně v den přijetí rozhodnutí. Volbou a odvoláním jednatelů nedochází ke změně společenské smlouvy, nevztahuje se zde tedy povinnost notářského zápisu a k přijetí rozhodnutí postačí prostá většina hlasů přítomných společníků, i zde ovšem může společenská smlouva určit vyšší počet hlasů. Ke změně společenské smlouvy však dochází při změně počtu jednatelů. Nejvyšší soud se vyjádřil, že v případě odvolání vzniká zákonem stanovená povinnost valné hromady zvolit jednatele nového, a to do 1 měsíce a i když není záhy ustanoven nový jednatel, nedochází zde ke změně společenské smlouvy v důsledku změny počtu jednatelů.⁵² Odvolání jednatele je na uvážení valné hromady a může dojít k odvolání jednatele prakticky bez důvodu. V případě přezkumu se soud bude zabývat pouze postupem odvolání, nikoliv věcnou stránkou (viz níže), což prakticky jednatele udržuje v permanentní nejistotě. Z pohledu společnosti je však toto ustanovení výhodné, jelikož může dojít k odvolání jednatele, který neporušil žádné povinnosti, ale neplní svou funkci řádně z jiného důvodu.

Společenská smlouva může také určit kumulativní hlasování při volbě členů orgánů společnosti (§ 178 ZOK). Dle mého názoru bude k tomuto hlasování docházet častěji ve společnostech s vyšším počtem společníků, kde se společníci tak osobně neznají, a mohou zde být kladeny rozdílné požadavky na osobu jednatele. Jako výhodu zde spatřuji možnost rozdělit své hlasy mezi více kandidátů v případě, kdy společník není rozhodnut hlasovat výhradně pro jednoho. Souhlas s odvoláním takto zvoleného jednatele musí dát většina členů, kteří hlasovali pro jeho zvolení, případně jejich právních nástupců. Tím však není dotčena možnost odvolání při závažném porušení povinností jednatelem. Po smrti, odstoupení či odvolání jednatele se musí konat valná hromada do 1 měsíce od této skutečnosti a pořadem je volba jednatele nového (§ 198 odst. 1 ZOK). Pochybné jsou však účinky odvolání jednatele, kdy Nejvyšší soud stanovil zánik funkce v okamžiku přijetí rozhodnutí valné hromady o odvolání jednatele z funkce, popřípadě valná hromada může určit den pozdější.⁵³ Souhlasím s názorem Tomáše Dvořáka, že tímto rozhodnutím je popřen princip občanského práva, kdy právní jednání vůči nepřítomné osobě vyvolává účinky až v případě dojití (§ 570 OZ).⁵⁴ Nejvyšší soud argumentuje možností jednatele ovlivnit toto odvolání nedostavením se na valnou hromadu a tedy znemožněním doručení. Ve druhé větě daného ustanovení je však

⁵¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2000, sp. zn. 29 Cdo 968/2000

⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. 29 Odo 269/2002

⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2363/2010

⁵⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 256.

vyjádřeno, že je doručeno v případě úmyslného zmaření dojití. I když bylo toto rozhodnutí vydáno za účinnosti OZ 1964, i tehdy postačovalo, ocitli se hmotněprávní úkon ve sféře dispozice adresáta.⁵⁵ Není zde pak rozhodné, jakou povahu má rozhodnutí valné hromady. Pro tuto úpravu by na druhou stranu mohlo být ku prospěchu rychlé vyřešení záležitosti bez jakýchkoliv průtahů, i když by s sebou mohla nést jiné negativní důsledky.

Zákon pověřuje nejvyšší orgán společnosti ke schválení smlouvy o výkonu funkce dle § 59 odst. 2 ZOK, tudíž valnou hromadu (§ 44 odst. 1 ZOK). Rozhoduje tedy o zásadních záležitostech jednatelů a členů dozorčí rady, jímž určení výše odměny a vymezení všech odměn bezesporu je. Pro schválení smlouvy o výkonu funkce se vyžaduje prostá většina přítomných společníků. S účinností ZOK vznikla nutnost přizpůsobit smlouvu o výkonu funkce nové právní úpravě. K tomu muselo dojít do 6 měsíců ode dne účinnosti, v opačném případě se funkce stala bezplatnou.⁵⁶

Co zde bylo řečeno o jednatelech, platí také pro členy dozorčí rady, byla-li zřízena.

2.1.4 Volba a odvolání likvidátora

V případě vstupu společnosti do likvidace je nutné povolát likvidátora dle § 189 odst. 1 OZ. K tomu je příslušná valná hromada, pokud je tato působnost stanovena ve společenské smlouvě (§ 190 odst. 2 d) ZOK). Pokud není, je možná dvojí možnost výkladu. První možností je aplikace § 147 odst. 1 a to, že společenská smlouva může být měněna dohodou všech společníků. Toto stanovisko zastává např. Jarmila Pokorná a spol.⁵⁷ Druhou je aplikace § 163 OZ, který by tuto působnost svěřoval statutárnímu orgánu. Obchodní zákoník explicitně stanovoval, že jmenování a odvolání likvidátora není změnou společenské smlouvy.⁵⁸ ZOK ovšem nic takového výslovně neříká, proto bych se přiklonil k názoru Jarmily Pokorné, i když druhá možnost mi připadá jednodušší a v praxi tak aplikovatelnější. Pokud nedošlo k povolání likvidátora, vykonávají jeho působnost všichni členové statutárního orgánu, tedy jednatele. Jmenovat likvidátora může také soud v určitých případech a to, nebyl-li likvidátor povolán podle § 189 OZ, pokud soud sám zrušil právnickou osobu či pokud likvidátor neplní řádně své povinnosti (pouze na návrh toho, kdo na tom má právní zájem). Poté nemůže dojít k odvolání likvidátora valnou hromadou, jelikož to do její působnosti nenáleží, což je stanoveno v § 194 OZ. Pokud nebyl takový návrh podán nebo mu nelze vyhovět, může soud

⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 805/2006

⁵⁶ NEVESELÝ, David, MICKOVÁ, Michaela. Změny v životě obchodních společností po 1. lednu 2014. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 3, s. 2.

⁵⁷ LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1006.

⁵⁸ § 127 odst. 4 ObchZ

likvidátorem jmenovat člena statutárního orgánu a to i bez jeho souhlasu. Není-li ani takový postup možný, jmenuje soud likvidátorem insolvenčního správce ze seznamu insolvenčních správců. Likvidátorem může být pouze osoba⁵⁹ způsobilá být členem statutárního orgánu. Základní požadavky stanovuje OZ v § 52 an., tedy plná svéprávnost, není osvědčen úpadek osoby, jež se má stát likvidátorem, dále ZOK stanovuje bezúhonnost dle ŽivnZ, absence překážky provozování živnosti a další. Působnost statutárního orgánu nabývá likvidátor povoláním, tedy jednou z možností stanovených výše. Z toho vyplývá, že zápis do obchodního rejstříku má pouze deklaratorní povahu.

2.1.5 Schvalování udělení a odvolání prokury

Prokura je zvláštní plná moc k právním jednáním souvisejícím s vedením obchodního závodu. Je vymezena § 450 až 456 OZ. Zákon svěřuje valné hromadě schvalování udělení a odvolání prokury, avšak ve společenské smlouvě může být tato působnost převedena na jiný orgán, v praxi většinou na jednatele. Z gramatického výkladu daného ustanovení můžeme dovodit, že valná hromada uděluje pouze souhlas s udělením a odvoláním, přičemž samotné udělení a odvolání je v působnosti statutárního orgánu, což vyplývá z § 163 OZ. Tohoto názoru je také Tomáš Dvořák.⁶⁰ V těchto případech nedochází ke změně společenské smlouvy, valná hromada hlasuje nadpoloviční většinou přítomných společníků a zápis do obchodního rejstříku je deklaratorní.

2.1.6 Rozhodování o zrušení společnosti s likvidací

ZOK a priori svěřuje možnost zrušení společnosti všem společníkům a vyžaduje formu veřejné listiny.⁶¹ Dává však možnost valné hromadě přenést na sebe tuto působnost ujednáním ve společenské smlouvě. OZ vyjmenovává případy zrušení právnické osoby a rozděluje zrušení na dobrovolné a na zrušení soudem, tedy nucené. V případě dobrovolného zrušení půjde o volní projev společníků či valné hromady. Soud může zrušit společnost ze zákonných důvodů, které jsou obsaženy v OZ v § 172 a v ZOK v § 93. Pokud dojde ke zrušení společnosti soudem, jmenuje soud také likvidátora, v případě dobrovolného zrušení je k povolání likvidátora příslušný orgán dle ustanovení OZ. Pokud k takovému povolání nedojde, uplatní se jiné opatření podle OZ. Je-li působnost přenesena na valnou hromadu, která bude o případném zrušení společnosti rozhodovat, je potřeba k přijetí rozhodnutí

⁵⁹ Fyzická i právnická

⁶⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 258.

⁶¹ § 241 odst. 1 ZOK

alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků, případně může společenská smlouva určit vyšší počet (§ 171 odst. 1 písm. d)). Tohle rozhodnutí musí být osvědčeno veřejnou listinou. Úplný zánik společnosti nastává po výmazu z obchodního rejstříku.

2.1.7 Schvalování účetní závěrky, rozdělení zisku a úhrady ztrát

V těchto případech dochází ke schvalování výsledků hospodaření společnosti, což může mít zásadní vliv na zaměření společnosti, obsazení orgánů, ba i na samotnou existenci společnosti. Může být vodítkem pro věřitele či případné kontrahenty o solventnosti této společnosti a schopnosti dostát svých závazků, jelikož společnost je povinna ji zveřejnit uložením do sbírky listin obchodního rejstříku a to do 30 dnů od jejího schválení.⁶² Povinnost sestavovat účetní závěrky stanovuje ÚčZ.

Jak název napovídá, účetní závěrka slouží k uzavření hospodaření společnosti za příslušné období. K projednání řádné účetní závěrky je nutné svolat valnou hromadu a ta musí být projednána do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období, v souladu s § 181 ZOK.⁶³ *Řádnou účetní závěrku sestavují účetní jednotky k poslednímu dni účetního období a v ostatních případech sestavují mimořádnou účetní závěrku (§ 19 ÚčZ).* Ostatními případy jsou záležitosti, ve kterých se dle ÚčZ uzavírají účetní knihy, což může být konkurz společnosti, zrušení společnosti s likvidací či bez likvidace a další. Konsolidovaná účetní závěrka je sestavena a upravena formou konsolidace a ÚčZ stanovuje v určitých případech povinnost takovou uzávěrku sestavit.⁶⁴ Konečně mezitímní účetní závěrku musí sestavovat společnosti stanovené ÚčZ, pokud jsou příjemci prostředků ze státního rozpočtu či rozpočtu územních samosprávných celků.⁶⁵

Po schválení řádné či mimořádné účetní závěrky se stanoví podíl na zisku (§ 34 odst. 1 ZOK), nikoliv však mezitímní. K rozdělení zisku však nesmí dojít v zákonem předvídaných skutečnostech. Tou je dle § 161 odst. 4 ZOK výše rozděleného zisku přesahující určitou mez. Takové rozhodnutí by bylo nicotné, ačkoliv tak zákon nestanovuje explicitně, na rozdíl od úpravy akciové společnosti.⁶⁶ Z mého pohledu je to logické, jelikož ke schválení rozdělení takového zisku nemá valná hromada působnost a takové jednání by mohlo ohrozit celkovou existenci společnosti. Další omezení je stanoveno v § 40 ZOK stanovující zákaz výplaty zisku, pokud by si tím přivodila úpadek. Samotné vyplácení podílu na zisku provádí jednatelé,

⁶² § 21a odst. 4 ÚčZ

⁶³ Viz výše obligatorní důvody svolání valné hromady.

⁶⁴ § 22 odst. 1 ÚčZ

⁶⁵ § 19 odst. 3 ÚčZ

⁶⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 363.

kteří v těchto případech nemají právo ho vyplácet. Na základě řádné účetní závěrky může dojít k rozdělení podílu na zisku pouze do doby stanovené v § 181 odst. 2 ZOK.⁶⁷ Mimo tyto omezení může dojít k rozdělení v libovolné výši. V případě přijetí usnesení valnou hromadou se právo společníků na jeho vyplacení stává nepodmíněným. Nemůže již dojít k revokaci usnesení a nelze dále měnit či zrušit rozdělování podílů na zisku.⁶⁸ Dochází zde k ochraně společníků, jelikož rozhodováním o zisku či o úhradě ztráty dochází k zásahům do jejich práv a povinností. Z tohoto důvodu musí být pravidla rozdělování zisku a úhrady ztráty stanovena ve společenské smlouvě.⁶⁹ Vždy by měl být zohledněn cíl společnosti či potřeba zvýšených investic do rozvoje společnosti a další finanční otázky týkající se korporace. V případě rozhodování o úhradě ztráty se nejedná pouze o subjektivní práva společníků, ale může se jednat o otázky celého života korporace. Jedná se tedy o zásadní záležitost, jelikož společnost dlouhodobě či trvale vykazující ztrátu nemůže fungovat. K úhradě ztráty může dojít několika způsoby, kterými mohou být například zavedení příplatkové povinnosti dle § 192 an. ZOK, z nerozděleného zisku minulých let či z rezerv nebo jiných zdrojů uvnitř společnost, je-li společností vytvořen.⁷⁰ K přijetí rozhodnutí se vyžaduje prostá většina hlasů přítomných společníků, není-li ve společenské smlouvě ujednáno jinak.

2.1.8 Rozhodování o přeměně společnosti

Přeměnu společnosti upravuje PřemZ. Co se rozumí přeměnou, je vymezeno v § 1 odst. 2 tohoto zákona.⁷¹ Schválení přeměny s.r.o. je zákonem svěřeno valné hromadě, avšak PřemZ může stanovit, že k takovému rozhodnutí je oprávněn někdo jiný. Tak stanovuje například v § 315, kde se vyžaduje souhlas všech společníků všech s.r.o. v případech zde uvedených nebo v § 95b či § 211.⁷² Zákon normuje povinnost tříčtvrtinové většiny hlasů na valné hromadě přítomných společníků mimo případy, kdy zákon či společenská smlouva stanovuje jiný počet, přičemž společenská smlouva může stanovovat pouze počet vyšší. Pokud však stanovuje společenská smlouva vyšší počet hlasů pro přijetí některého rozhodnutí, je tento počet potřeba také k přijetí rozhodnutí o přeměně, ledaže ve společenské smlouvě nástupnické společnosti je vyžadována ve stejných věcech stejná většina (§ 17 odst. 2). O takovémto rozhodnutí je nutné obligatorně pořídit notářský zápis, ve kterém jsou v případě

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: Komentář III. Díl*. 1. Vydání. Praha: Polygon, 2002, s. 1778.

⁶⁹ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1007.

⁷⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 27.

⁷¹ Přeměnou se pro účely tohoto zákona rozumí fúze společnosti nebo družstva, rozdělení společnosti nebo družstva, převod jmění na společníka, změna právní formy a přeshraniční přemístění sídla.

⁷² ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 363.

přijetí rozhodnutí jména společníků hlasujících proti rozhodnutí, v případě nepřijetí jména společníků hlasujících pro přijetí. Rozhodování o přeměně společnosti má tedy vlastní úpravu pro rozhodování a neaplikuje se zde § 171 ZOK.

2.1.9 Schválení převodu nebo zastavení závodu

Co se myslí závodem najdeme v OZ a rozumí se *jím organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu (§ 502 OZ)*. Závod je věc hromadná a jeho koupi upravuje OZ v pododdíle zvláštních ustanovení o koupi závodů § 2175 až § 2183. Nevztahuje se však pouze na jeho koupi, ale také na jiné převody vlastnického práva a také v případě prodeje či jiného převodu organizační složky.

Obecně k právnímu jednání za společnost jsou oprávněni jednatelé jako statutární orgán společnosti. Dispozice se závodem však netvoří běžné jednání a při těchto úkonech je potřeba schválení takového jednání valnou hromadou. Poskytuje se zde určitá míra ochrany společníkům. Nejvyšší soud se v této věci vyjádřil, že „*§ 67a ObchZ je ve vztahu k akciové společnosti chránit akcionáře před zásahy statutárního orgánu do majetkové struktury společnosti, jimiž může dojít k takovým dispozicím s majetkem společnosti, které podstatným způsobem ovlivní další působení společnosti. Odráží se v něm jedna ze základních zásad práva společností, podle které o zásadních otázkách týkajících se kapitálové, majetkové, ale i organizační struktury akciové společnosti rozhodují akcionáři prostřednictvím valné hromady.*“⁷³ I když se zde hovoří o akciové společnosti, tento judikát se stejně uplatňuje u s.r.o. a § 67a ObchZ je obdobou § 190 odst. 2 písm. i), kdy je tato působnost svěřena valné hromadě. Jak uvádí Petr Šuk, typickou organizační složkou bude pobočka v režimu § 503 OZ a bude záviset na poměrech v konkrétní společnosti, zdali půjde o podstatnou změnu struktury nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání či činnosti společnosti.⁷⁴ To je logické, jelikož nejde generálně vymezit, kdy se o takovou změnu jedná, vymezit konkrétní hranici. Zákon nestanovuje zvláštní úpravu hlasování a vyžaduje se tedy souhlas prosté většiny zúčastněných společníků, není-li společenskou smlouvou stanoveno jinak. Domnívám se, že v této situaci by bylo vhodné stanovit požadavek vyššího počtu hlasů pro přijetí usnesení.

⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Odo 1060/2006

⁷⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 364.

2.1.10 Schválení smlouvy o tichém společenství

Tichá společnost je obecně forma spolupráce mezi podnikatelem a osobou investující vklad, slovy zákona společníkem, která si takto zajišťuje účast na výsledcích podnikatele se záměrem obdržení podílu na zisku. Účel společníka je participovat na činnosti podnikatele a zároveň zůstat v anonymitě. ZOK mluví o smlouvě o tichém společenství, přičemž OZ o smlouvě o tiché společnosti, je však zřejmé, že je myšlen stejný institut. Zákon však neříká, kterou stranou smlouvy má s.r.o. být. Z tohoto důvodu se přikláním k názoru, že je nutné schválení valnou hromadou v obou případech, tedy když je s.r.o. jak podnikatelem, tak tichým společníkem. Ke schválení je potřeba prostá většina přítomných společníků, není-li ve společenské smlouvě určeno jinak.

2.1.11 Schválení finanční asistence

Schvalování finanční asistence patří do výlučné působnosti valné hromady, svěřené jí § 190 odst. 2 písm. k) ZOK. Obecné podmínky stanovuje § 200 ZOK, jež je dispozitivní a dává tak možnost upravit si náležitosti ve společenské smlouvě jinak. Finanční asistenci bude většinou iniciovat statutární orgán. V případě nestanovení podmínek ve společenské smlouvě musí jednatel písemně zdůvodnit poskytnutí finanční asistence, uvedení možných rizik a další. Co se rozumí finanční asistencí je stanoveno v § 41 ZOK a definuje ji jako poskytnutí půjčky či úvěru společností k nabytí podílu v této společnosti nebo zajištění pro tyto účely. Zdali je požadavek schválení valnou hromadou nezbytný, se autoři neshodují. U akciové společnosti je explicitně stanovena povinnost schvalování valnou hromadou, u s.r.o. však nikoliv. Jindřich Arabasz z toho vyvozuje, že zde povinnost není a souhlas valné hromady není předpokladem pro poskytnutí finanční asistence, pouze zakládá odpovědnost jednatelů.⁷⁵ Bohumil Havel vyjadřuje nejednotnost kolektivu v této otázce, kdy někteří zastávají stejný názor jako Jindřich Arabasz, jiní zase tento souhlas předpokládají z důvodu založení kompetence, která s sebou nese povinnost tuto kompetenci realizovat.⁷⁶ Osobně bych se přiklonil k druhému názoru. K přijetí usnesení je potřeba prostá většina přítomných společníků, není-li určeno jinak ve společenské smlouvě.

2.1.12 Převzetí účinků jednání učiněných před vznikem společnosti

Vznik právnické osoby je vázán na zápis do obchodního rejstříku a v tomto okamžiku také získává právní osobnost. Za právnickou osobu lze však jednat již před jejím vznikem, jak

⁷⁵ LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1044.

⁷⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 390.

umožňuje § 127 OZ, avšak takovéto jednání zavazuje pouze jednajícího, popřípadě jednající, kteří jsou zavázáni solidárně. Souvisí to převážně s nezbytnými úkony po založení společnosti vedoucí k zapsání společnosti do obchodního rejstříku a k vytvoření podmínek pro zahájení podnikání. Zákon stanovuje tříměsíční lhůtu k přijetí takovéhoto jednání od vzniku společnosti. Pokud společnost chce být účinky jednání vázána a valná hromada nadpoloviční většinou přítomných společníků, neurčí-li společenská smlouva jinak, rozhodnutí přijme, platí, že společnost byla zavázána od počátku, tedy rozhodnutí působí ex tunc. Tím vzniká povinnost vyrozumět o převzetí jednání další zúčastněné. Pokud ke schválení valnou hromadou v dané lhůtě nedojde, je možnost využít obecné instituty občanského práva jako postoupení pohledávky a převzetí dluhu, avšak ty už se neuplatní v působnosti valné hromady.⁷⁷

2.1.13 Rozhodnutí o naložení s vkladovým áziem

Vkladovým áziem se rozumí rozdíl mezi hodnotou nepeněžitého vkladu a výší vkladu společníka, jak je stanoveno v § 144 odst. 2 ZOK. Hodnota nepeněžitého vkladu je určena znalcem dle § 142 an. ZOK. Společenskou smlouvou nebo rozhodnutím valné hromady může být určeno, že se tento rozdíl nebo jeho část vrací vkladateli nebo s jeho souhlasem na tvorbu rezervního fondu. Rozhodnutí valné hromady se řídí § 170 ZOK.

2.1.14 Rozhodnutí o změně druhu kmenového listu

Zákon pojem kmenový list nepojmenovává, lze ho však definovat jako „*cenný papír vydávaný společností s ručením omezeným, do něhož je vtělen podíl na této společnosti. Kmenovým listem mohou být vyjádřeny pouze podíly neomezeně převoditelné. Sám kmenový list je cenný papír na řad, jeho převody se tedy dějí na základě rubopisu.*“⁷⁸ Souvisí to s možností existence různých druhů podílů, jež může být připuštěna společenskou smlouvou. Pokud jsou s podíly spojena stejná práva a povinnosti, tvoří podíly jednoho druhu (§ 135 odst. 1 ZOK). Z § 137 lze vyvodit, že valná hromada bude rozhodovat o podílech, které budou vyjádřeny kmenovým listem a práva a povinnosti s těmito podíly spojené.⁷⁹ Pokud jsou již ve společenské smlouvě tyto podíly stanoveny a dochází ke změně podílu představovaného kmenovým listem, dochází zde podle Petra Šuka k rozhodnutí, kterým se mění společenská

⁷⁷ LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 678-682.

⁷⁸ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1009.

⁷⁹ Tamtéž

smlouva. V případě změny druhu podílu, pokud není podíl vtělený do kmenového listu na základě společenské smlouvy, dochází ke změně obsahu společenské smlouvy.⁸⁰ Tento výklad může přinést problém aplikace § 171 odst. 2 ZOK, jelikož v obou případech se bude do práv a povinností některých či všech společníků zasahovat, avšak pouze v jednom případě by dotčení společníci k přijetí rozhodnutí museli vyjádřit souhlas, jelikož v případě druhé možnosti jde o změnu společenské smlouvy dle § 190 odst. 2. Svě ratio to však svým způsobem má, protože společenská smlouva je tvořena vůlí společníků a ta je do ní promítnuta. Rozhodovat se bude tedy dle § 171 odst. 1 písm. b), k přijetí je tedy potřeba alespoň dvouřetinová většina hlasů všech společníků, není-li společenskou smlouvou požadován počet vyšší.

2.1.15 Další případy patřící do působnosti valné hromady

ZOK svěřuje v § 190 odst. 2 písm. o) do působnosti valné hromady další případy stanovené tímto zákonem, jiným právním předpisem či společenskou smlouvou. ZOK ukládá valné hromadě další působnost ve věcech stanovených mimo generální výčet § 190 odst. 2. Těmito jsou například udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení (§ 51 odst. 2), schválení smlouvy o vypořádání újmy způsobené společností porušením péče řádného hospodáře členem orgánu společnosti (§ 53), pozastavení výkonu funkce voleného orgánu nebo jeho člena (§ 54 odst. 4), rozhodnutí o zákazu uzavřít smlouvu (§ 55 nebo 56), schválení smlouvy o výkonu funkce (§ 59 odst. 2), rozhodování o vyloučení společníka v kadučním řízení (§ 151 odst. 2), rozhodování o vrácení části příplatku (§ 166), schválení smlouvy o převodu podílu (§ 208), rozhodování o naložení s uvolněným podílem (§ 215 odst. 2). Jiným právním předpisem stanovující působnost valné hromady je např. zákon o auditorech v § 44, ve kterém je stanovena povinnost určit auditora, má-li mít společnost auditorem schválenou účetní závěrku.

⁸⁰ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 365.

3 Průběh valné hromady

Konání valné hromady je logickým pokračováním po jejím svolání a může tak dojít k projednání v pozvánce předvídaných skutečností. V dalším výkladu se budu zabývat pojmovým rozdělením valných hromad, osob oprávněných a povinných se valné hromady účastnit a samotným průběhem valné hromady.

3.1 Druhy valných hromad

Zákon výslovně rozdělení valných hromad neprovádí, v případě akciové společnosti zmiňuje explicitně pouze náhradní valnou hromadu. ObchZ stanovoval také valnou hromadu mimořádnou a mohlo tak dojít k pojmenování třetího typu a to řádné valné hromady. I když je zákon v otázce s.r.o. nepojmenovává, každá z těchto valných hromad má svá specifika a proto je vhodné je vymežit.

Prvním z těchto typů je **řádná valná hromada**, jež se koná převážně v pravidelných intervalech stanovených zákonem nebo společenskou smlouvou. Zákon v § 181 stanovuje povinnost svolat valnou hromadu alespoň jednou za účetní období. Za řádnou valnou hromadu lze považovat i takovou, která se koná namísto valné hromady, jež se v tomto pravidelném intervalu nesešla z příčiny, že nebyla vůbec svolána a valnou hromadu, jejímž pořadem je schválení řádné účetní závěrky. To vyplývá ze zákonem určené povinnosti schválit řádnou účetní závěrku do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období.⁸¹

Druhou z nich je **mimořádná valná hromada**. Pro ni platí částečná nepředvídanost jejího svolání a nekoná se v zákonem či společenskou smlouvou předvídaných intervalech. Důvodem jejího svolání však je zákonem nebo společenskou smlouvou stanovená skutečnost, kterou může být hrozící úpadek nebo jiný vážný důvod dle § 182 ZOK, absence jednatele nebo pokud jednatel neplní své povinnosti dle § 183 ZOK, žádost kvalifikovaných společníků dle § 187 ZOK nebo jiný důvod, k jehož projednání je nezbytné valnou hromadu svolat mimo důvody pro svolání valné hromady řádné.⁸²

Poslední z nich je **náhradní valná hromada**. Náhradní valná hromada se koná jako náhrada za řádnou či mimořádnou valnou hromadu, která nebyla usnášeníschopná. Typický pro ni bude stejný pořad jednání, jelikož nemohlo být při původní valné hromadě o těchto záležitostech rozhodnuto. Tuto problematiku je vhodné upravit podrobně ve společenské

⁸¹ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 6.

⁸² Tamtéž s. 7.

smlouvě. Mohou zde být stanoveny jiné požadavky na svolání valné hromady či usnášeníschopnost. Došlo-li k zákonnému svolání mimořádné valné hromady, může být patnáctidenní lhůta překážkou k rychlé reakci na vyskytnuté problémy a nebyla-li valná hromada schopná se usnášet, bude účelné stanovit nižší kvorum.⁸³

3.2 Osoby účastníci se zasedání valné hromady

Valná hromada slouží společníkům k možnosti výkonu svých práv a tím se podílet na řízení společnosti. Oprávnění či v některých případech povinnost zúčastnit se valné hromady mají mimo společníky i jiné osoby. U některých osob je tedy účast obligatorně stanovena zákonem, u jiných je možnost zúčastnit se připuštěna. V dalším výkladu se budu zabývat jednotlivými osobami a jejich vztahu k zasedání valné hromady.

3.2.1 Společníci

Společníci tvoří základní skupinu, jež se valné hromady účastní. Stále se vedou spory, zdali je účast společníků dobrovolná či povinná. Karel Eliáš vyjadřuje názor, že účast na zasedání je toliko oprávněním společníků, nikoliv povinností.⁸⁴ Podobně se vyjadřuje také Josef Holejšovský a zdůrazňuje, že přímo zákon dává společníkům oprávnění, nikoliv povinnost se valné hromady účastnit⁸⁵ a dokládá to rozhodnutím Vrchního soudu v Praze, jež tak rozhodl.⁸⁶ Tomáš Dvořák ovšem vyvozuje z principu věci povinnost společníků účastnit se valné hromady a zmiňuje, že se nelze opírat pouze o zákon či společenskou smlouvu, ale je nutno vzít v potaz také zásady, na nichž je postaven zákon a závazky převzaté společníkem.⁸⁷ Osobně se přikláním k názoru, že se jedná o právo, které by však mělo být určitým způsobem upřesněno. Problém by nastal, kdyby valná hromada nebyla opakovaně usnášeníschopná z důvodu neúčasti společníka či společníků mající pro usnášeníschopnost potřebný podíl na hlasovacích právech a byla by tak ohrožena existence společnosti. Nadále však platí, že vůle společnosti je projevoována společníky skrz své podíly, ať je tato vůle jakákoliv tedy i taková, která může mít za následek zrušení společnosti. Navíc zákon dává společníkům i v případě fyzické nepřítomnosti na zasedání valné hromady možnost dodatečně vykonat své hlasovací právo (§ 174 ZOK) či nechat se pro případ nepřítomnosti zastoupit.

⁸³ Tamtéž s. 8-9.

⁸⁴ ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Prospektrum, 1997, s. 142.

⁸⁵ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 92.

⁸⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 2004, sp. zn. 7 Cmo 89/2003

⁸⁷ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 297-301.

V § 168 ZOK je stanovena možnost účasti společníka **zastoupením**. Předepisuje se zde písemná forma plné moci a určení, zdali se jedná o zastoupení na jedné či více valných hromadách. K povaze plné moci Nejvyšší soud zaujal stanovisko, ve kterém neumožňuje zastoupení na základě generální plné moci, jelikož se zde dle něho nejedná o zastupování v právním jednání a předepisuje nutnost speciální plné moci pro zastupování na valné hromadě, jež opravňuje právě k tomuto zastupování.⁸⁸ K zastupování na valné hromadě je tedy nutná zvláštní plná moc dle § 168 odst. 1 ZOK, přičemž se bude při absenci dalších náležitostí postupovat subsidiárně k zastoupení při právním jednání obsažené v OZ.⁸⁹ Kromě obecných požadavků na osobu zástupce je tento povinen společníkovi oznámit skutečnosti významné pro rozhodnutí, zdali nedochází ke střetu zájmů. K tomu musí dojít v dostatečném předstihu před konáním samotné valné hromady (§ 168 odst. 2 ZOK). Pokud zde střet zájmů existuje, není zástupce k zastupování způsobilý, ledaže o tom společník věděl.

3.2.2 Statutární orgán

ZOK stanovuje explicitně povinnost jednatele účastnit se valné hromady, na rozdíl od ObchZ, kde se tato povinnost pouze dovozovala. Z toho lze vyvodit i právo být o konání valné hromady vyrozuměn v případě, že více jednatelů netvoří kolektivní orgán a valná hromada byla svolána z popudu pouze některého. Porušení tohoto ustanovení by mohlo mít za následek neplatnost usnesení přijatého valnou hromadou, pokud by zde z tohoto důvodu nedošlo k informování společníků o záležitostech, o nichž má valná hromada rozhodnout.⁹⁰ Tedy ne vždy dochází k neplatnosti z příčiny nepřítomnosti jednatele na zasedání valné hromady, avšak může tím být založena odpovědnost jednatele za újmu společnosti vzniklou.⁹¹ Tento požadavek je rozumný z důvodu, že jednatele či jednatelům náleží výlučně obchodní vedení společnosti, tudíž jednatele mají ve většině případů největší přehled o otázkách rozhodovaných valnou hromadou a je jejich úkolem o těchto společníky informovat, k čemuž může dojít i na základě požadavku společníka dle § 155 ZOK.

3.2.3 Dozorčí rada a její členové

Zákon výslovně umožňuje dozorčí radě valnou hromadu svolat, vyžadují-li to zájmy společnosti a dále napadnout usnesení valné hromady, nezmiňuje se však o právu či

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002

⁸⁹ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 317-319.

⁹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007

⁹¹ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 993.

povinnosti účastnit se valné hromady. Právo můžeme dovodit z několika ustanovení. Pokud je jim svěřeno oprávnění svolat valnou hromadu, bylo by dle mého názoru nelogické nedovodit také oprávnění, ba i povinnost se valné hromady zúčastnit, jelikož její členové mohou mít důležité informace o skutečnostech zjištěných ze své dozorčí činnosti, které mohou mít vliv na další fungování společnosti. Dále dle § 189 odst. 1 písm. f) obsahuje zápis z valné hromady mimo další protest člena dozorčí rady, pokud o to požádá. Nemohl-li by se jí účastnit, toto ustanovení by bylo zbytečné. ZOK stanovuje dále povinnost podávat jednou ročně valné hromadě zprávu o své činnosti dle § 201 odst. 2 písm. d), z čehož lze právo, snad i povinnost zúčastnit se usuzovat. Jedná se o volený orgán korporace, proto se na jeho členy uplatní § 159 OZ a tedy i nezbytnost jednat s péčí řádného hospodáře. Domnívám se, že v případě neúčasti členů dozorčí rady na valné hromadě, kdy je jejich účast nezbytná, může dojít k odpovědnosti členů obdobně jako u jednatelů.

3.2.4 Likvidátor

Za situace vstupu společnosti do likvidace činí likvidátor úkony směřující k likvidaci společnosti. Výše jsem zmínil problematiku svolání valné hromady likvidátorem, kde se přikláním k názoru, že za účelem splnění cíle likvidace likvidátor tuto pravomoc má. Z toho dovozují právo, ne-li přímo povinnost se valné hromady zúčastnit. V konečné fázi likvidace je likvidátor povinen předložit valné hromadě konečnou zprávu o průběhu likvidace, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku, z čehož je nutnost účasti možné dovodit, s čímž také vyslovuje souhlas Josef Holejšovský.⁹²

3.2.5 Jiné osoby

Sporná může být také účast **insolvenčního správce**, je-li společnost v úpadku. Jelikož úkolem insolvenčního řízení je ochrana zájmů věřitelů, bylo by minimálně rozporuplné účast insolvenčního správce nepřipustit. Jeho oprávnění, ne-li povinnost zúčastnit se bych dovodil podobně jako u likvidátora a to ke splnění účelu, ke kterému byl ustanoven.

Jiné osoby může připustit společenská smlouva. Tomáš Dvořák nabízí možnost účasti zaměstnanců, kteří by mohli mít tuto povinnost dokonce stanovenou.⁹³ Sporné jsou otázky přivedení svého daňového poradce, advokáta, notáře, jelikož by se zde společník ocitl oproti

⁹² HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 111–112.

⁹³ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 304.

jiným ve výhodě. V některých případech by tím však mohlo dojít k vyrovnání sil, pokud někteří společníci tyto znalosti mají, je proto vhodné tuto otázku smluvně upravit.

3.3 usnášeníschopnost valné hromady

Zákon stanovuje usnášeníschopnost valné hromady za přítomnosti společníků majících alespoň polovinu všech hlasů. Toto ustanovení je však dispozitivní a společenská smlouva může stanovit jiný počet. Obecná úprava rozhodování kolektivních orgánů je stanovena v OZ (§ 156 odst. 1). Pokud by se uplatnila zákonná úprava a valné hromady by se zúčastnili společníci mající polovinu všech hlasů, mohlo by se rozhodovat pouze o otázkách, kdy je zapotřebí k přijetí usnesení prostá většina hlasů (§ 170 ZOK). Rozhoduje-li se však o otázkách stanovených v § 171 odst. 1, je zapotřebí k přijetí rozhodnutí dvoutřetinová většina všech hlasů. Z toho vyplývá, že pokud se o této otázce rozhoduje, musí být účastni alespoň společníci mající dvě třetiny všech hlasů, jinak nemůže dojít k přijetí rozhodnutí a při účasti tohoto minimálního počtu by muselo dojít k jednomyslnému přijetí. Při korespondenčním hlasování nemůže dojít k projednání nové záležitosti neuvedené v pozvánce v režimu § 185 OZ, i když v otázce, pro kterou společník hlasoval, přítomen byl. Naopak ke společníku a jeho hlasům se nepřihlíží, nemůže-li své hlasovací právo vykonat ze zákonem stanovených důvodů (§ 169 odst. 3 a § 173 ZOK). V takovém případě se odečtou hlasy tohoto společníka od celkového počtu hlasů, kterými společníci na valné hromadě disponují.⁹⁴ Tento je vyloučen pouze v hlasování k otázce v tomto paragrafu uvedené, tedy otázky přímo se společníka týkající. V ostatních věcech se jeho hlasy počítají, a proto může mít vliv na usnášeníschopnost valné hromady. V každé jednotlivé společnosti mohou být vhodné jiné požadavky na usnášeníschopnost, bude záležet například na počtu společníků, druhy podílů a rozdělení hlasů. Lze si také představit rozdílné kvorum pro odlišné záležitosti, kupříkladu stanovení vyššího kvora v případě rozhodování otázek v § 171 ZOK.⁹⁵ Nižší kvorum může být stanoveno například pro náhradní valnou hromadu, jak jsem zmínil výše. Je však sporné, jestli tak může být učiněno v případech, kdy zákon požaduje rozhodnutí kvalifikované většiny, jelikož by tím mohlo být oslabeno postavení minoritních společníků, bez kterých by

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 649/2015, jež vychází z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 3472/2013

⁹⁵ Jak zmiňuje Jarmila pokorná v LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 957.

mohla být přijata zásadní usnesení týkající se života společnosti.⁹⁶ Z povahy věci usuzují, že to možné není.

Zákonná úprava stanovuje každému společníku jeden hlas na jednu korunu vkladu. Tento požadavek vychází z rozdílné minimální výše základního kapitálu oproti ObchZ. Ve společenské smlouvě je však možné ujednání odlišné za dodržení určitých podmínek. Rozdílné ujednání nesmí bezdůvodně diskriminovat jednotlivé společníky a musí být zachována zásada stejného zacházení se všemi společníky, což by bylo porušeno například v případě ustanovení jednoho hlasu na každého společníka. Byli by tak znevýhodněni společníci s vyšším vkladem.⁹⁷ Diskriminovaní ale nemohou být ani menšinoví společníci, avšak absolutní rovnost v korporátním právu není možná a je nutné zohlednit majetkovou účast ve společnosti. Dochází zde tedy k omezení autonomie vůle, která je pro soukromé právo typická.⁹⁸ Nemůže také docházet k zásahům do práv společníka, jehož cílem je jeho znevýhodnění, ledaže by s takovým jednáním vyslovil souhlas. Jedna z možností, jak by šlo počet hlasů upravit, napovídá Jarmila Pokorná: „*Přípustná by byla ujednání stanovící například, že společníci s vkladem 20 000,- Kč mají jeden hlas a společníci s vklady vyššími příslušné násobky tohoto základního počtu.*“⁹⁹

3.4 Průběh valné hromady

Do doby, než dojde k volbě předsedy a zapisovatele, vede valnou hromadu svolavatel. Na samém počátku zasedání musí dojít k **prezenci přítomných společníků** s uvedením jména a sídla nebo bydliště společníka, popřípadě jména a sídla nebo bydliště zástupce, je-li společník zastoupen, a počet hlasů, se kterými na valné hromadě nakládá (§ 188 odst. 2). Pokud dojde k odmítnutí zápisu některé osoby do listiny přítomných, musí to zde být zaznamenáno a uveden důvod proč se tak stalo. Správnost listiny je potvrzena svolavatelem či jí určenou osobou (§ 188 odst. 2 ve spojení s § 413 odst. 3). Prezenční listina plní důkazní funkci, může tedy později dosvědčit, zda byla valná hromada usnášeníschopná či nikoliv. Také po provedení prezence je nutné zjistit, zdali je valná hromada usnášeníschopná a způsobilá tak přijmout rozhodnutí, jež je bodem programu, případně dílčích bodů programu. Jarmila Pokorná zmiňuje také nutnost identifikace podílu společníka a s ním spojené hlasy,

⁹⁶ PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, roč. 4, č. 9, s. 246.

⁹⁷ LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 958.

⁹⁸ ŠPAČKOVÁ, Michala. Zásada rovného zacházení se všemi akcionáři. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 1, s. 1-4.

⁹⁹ tamtéž

jelikož může dojít k rozhodování o záležitostech týkajících se pouze konkrétních podílů. Pokud by došlo ke změně společenské smlouvy ohledně práv a povinností spojených s tímto podílem, je nutný souhlas dotčených společníků (§ 171 odst. 2 ZOK).¹⁰⁰

Po provedení prezence dochází k procedurálnímu postupu a to **volbě funkcionářů** – předsedy valné hromady a zapisovatele. § 188 ZOK stanovuje povinnost vést valnou hromadu svolavatelem, pokud nebyl její předseda zvolen. Je zde tedy stanovena náhradní možnost k zabránění sporům, jež se vyskytovaly za účinnosti ObchZ a bylo tak zabráněno vedení valné hromady¹⁰¹ nebo namítání neplatnosti z důvodu přisvojení si pravomoci vést valnou hromadu jednatelem.¹⁰² Kdo může být předsedou, není zákonem vymezeno a panují o tom pochybnosti. Tomáš Dvořák¹⁰³ a Josef Holešovský¹⁰⁴ se domnívají, že pokud zde není zákonná restrikce, může být předsedou i třetí osoba, například advokát, notář. Naopak Jarmila Pokorná stanovuje, že předsedou může být pouze společník, jednatel nebo člen dozorčí rady.¹⁰⁵ Je otázkou, zdali by třetí osoba neměla plnit pouze funkci doprovodnou, například objasňovat a vysvětlovat záležitosti určitého typu, přičemž samotná valná hromada by byla vedena jednou z výše uvedených osob. Na druhou stranu, lze si představit situace, kdy by vedení valné hromady osobou s odbornými znalostmi bylo prospěšné. Z důvodu pochybností je vhodné upravit procedurální a jiné záležitosti zasedání valné hromady ve společenské smlouvě, popřípadě přijetím jednacího řádu. Pokud nedošlo ke zvolení zapisovatele, určí jej svolavatel valné hromady.

Dalším bodem je **projednání otázek** obsažených v pozvánce. Platí, že záležitosti, jež v pozvánce uvedeny nebyly, mohou být projednány jen v případě účasti všech účastníků, kteří s tím musí vyslovit souhlas. Tato možnost je prakticky znemožněna, hlasuje-li některý společník formou korespondenčního hlasování, tedy odevzdá hlas před konáním valné hromady. Ivana Štenglová se domnívá, že takový krok je možný za předpokladu, že se společník vzdá práva na projednání předem, jelikož ZOK ani OZ takový postup nezakazuje.¹⁰⁶ Je-li na programu projednání více bodů, je vhodné postupovat dle pozvánky. Společníkům by mělo být umožněno se ke každému bodu vyjádřit, neboť se podílí na kontrole

¹⁰⁰ LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 964 a s. 1000.

¹⁰¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 9/2009

¹⁰² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2834/2012

¹⁰³ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 214.

¹⁰⁴ HOLEŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 118-120.

¹⁰⁵ LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 958.

¹⁰⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana. Souhlas všech společníků či členů – co tím zákon myslí? *Právní rozhledy*, 2015, 23. ročník, č. 6, s. 202.

a řízení společnosti a toto právo by mělo být umožněno také statutárním orgánům, členům dozorčí rady a v případě likvidace společnosti také likvidátorovi.¹⁰⁷ O každé konané valné hromadě musí být vyhotoven **zápis**, jež má povinnost vyhotovit zapisovatel a to do 15 dnů od konání valné hromady. Ten musí být zaslán všem společníkům a podepsán předsedou nebo svolavatelem valné hromady a zapisovatelem (§ 188 odst. 3 ZOK), přičemž jeho obsah stanovuje § 189 ZOK.

¹⁰⁷ DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o.* 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 222.

4 Hlasování a rozhodování valné hromady

Nejčastěji dochází k hlasování a rozhodování přímo na zasedání valné hromady. Není to však jediný způsob a ZOK umožňuje společníkům osobně rozhodovat i v případě fyzické neúčasti na zasedání. V této kapitole se budu těmito možnostmi zabývat a rozeberu podmínky k tomu nezbytné.

4.1 Rozhodnutí mimo jednání valné hromady

Zákon povoluje společníkovi vykonat své hlasovací právo, aniž by byl přímo účasten jednání valné hromady, a to dodatečně. Nelze tuto možnost zaměňovat s rozhodováním per rollam a korespondenčním hlasováním, jimiž se zabývám dále. Společník má tak možnost využít své právo podílet se na řízení společnosti i v případě neúčasti na zasedání valné hromady, pokud se zasedání z jakéhokoliv důvodu nezúčastnil. Tuto možnost může společenská smlouva vyloučit. Jak správně podotýká Jarmila Pokorná, dodatečně využít hlasovacího práva lze pouze v případě, kdy se valná hromada skutečně konala a k hlasování došlo.¹⁰⁸ I přes znění § 174 odst. 2 ZOK se z tohoto důvodu domnívám, že není možné zhojit neusnášení schopnost valné hromady, jelikož vykonání hlasování v případě nedostatku kvora by bylo víceméně čekání na náhodu, zdali společník svého dodatečného práva využije a odlišil bych to od situací, kdy dodatečné hlasování změní rozhodnutí. V takových situacích může na valné hromadě dojít k rozpravě o bodech programu, avšak nedojde k samotnému hlasování. Výhodou by naopak mohlo být překonání situací, kdy dochází k rozhodování o existenčních záležitostech společnosti, ale z důvodu nepřítomnosti společníka nemohlo dojít k přijetí rozhodnutí.¹⁰⁹ Petr Šuk se nicméně domnívá, že s ohledem na znění § 174 odst. 2 je toto zhojení možné.¹¹⁰

Společník musí dodatečné hlasování učinit v písemné formě a to nejdéle do 7 dnů od konání valné hromady, přičemž musí být dodrženy podmínky kladené na právní jednání stanovené OZ. Měl by tak dostatečně specifikovat, ve které věci hlasuje a jakým počtem hlasů, jelikož valná hromada může mít na pořadu více bodů. Zákon explicitně neříká, o jakou lhůtu se jedná, lze se však domnívat, že půjde o lhůtu hmotněprávní, tedy do 7 dnů od konání valné hromady musí být společnosti doručeno. V opačném případě by docházelo k prodlužování nejistoty o výsledku rozhodnutí a nastoupení právních účinků by bylo závislé

¹⁰⁸ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 970.

¹⁰⁹ Tamtéž

¹¹⁰ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 332-333.

například na rychlosti poštovní přepravy. I zde může dojít k jiné úpravě ve společenské smlouvě. Má-li být při jednání valné hromady rozhodnutí osvědčeno veřejnou listinou, pro dodatečné hlasování postačí specifikace hlasování (v jaké věci, počet hlasů) a to stvrzené úředně ověřeným podpisem. Výsledné rozhodnutí musí být společníkům oznámeno včetně dne jeho přijetí.

4.2 Rozhodování per rollam

Zákon výslovně připouští zvláštní způsob rozhodování, a to rozhodování per rollam. Dochází k rozhodování o věcech patřících do působnosti valné hromady, aniž by valná hromada byla svolána.¹¹¹ Společenskou smlouvou však může být tento způsob vyloučen. Rozhodování mimo valnou hromadu připouští dvojí gramatický výklad. Za prvé to může být rozhodování, ke kterému dochází mimo valnou hromadu jakožto orgán společnosti. Druhý výklad může znamenat rozhodování tohoto orgánu, jež se však neděje při fyzickém zasedání. I v důsledku, že zde nedochází k samotnému svolání valné hromady, mám za to, že se jedná o rozhodování valné hromady jakožto nejvyššího orgánu společnosti. Tento názor může podpořit § 175 odst. 3 ZOK, který hovoří o obsahu návrhu valné hromady.¹¹² Rozhodování per rollam má tu výhodu, že může ušetřit čas i náklady společníka. Domnívám se však, že tento způsob rozhodování bude využit při méně závažných otázkách týkajících se působnosti valné hromady. V případě nejvýznamnějších otázek bude lepší osobní setkání společníků, kdy může dojít k řádnému projednání dané záležitosti a svolavatel může lépe vysvětlit výhody přijetí navrhovaného usnesení.

Návrh rozhodnutí zasílá osoba oprávněná svolat valnou hromadu¹¹³ všem společníkům na adresu uvedenou v seznamu společníků nebo jiným způsobem, určí-li tak společenská smlouva. Může se tak stát pomocí poštovního přepravce nebo umožňuje-li společenská smlouva využití technických prostředků, tímto způsobem.¹¹⁴ Návrh musí také obsahovat lhůtu pro doručení vyjádření společníka, kdy je stanovena podpůrná lhůta 15 dnů, nestanoví-li společenská smlouva jinak. K vyvolání zamýšlených účinků a počátku běhu lhůty je nutné řádně doručit, což musí být v případě nejasností dokázáno. Tato lhůta je hmotněprávní, vyjádření tedy musí být ve lhůtě 15-ti dnů doručeno, ať už na adresu společnosti či jinou

¹¹¹ SCHINDLER, Petr. Stručná úvaha o rozhodování per rollam u společností s ručením omezeným ve stávající a nové úpravě obchodního práva. *Ad Notam*, 2013, roč. 19, č. 3, s. 3.

¹¹² ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 334-336.

¹¹³ Osobami oprávněnými svolat valnou hromadu, jako i důvody, kdy tak mohou činit, jsem se zabýval v kapitole svolání valné hromady a domnívám se, že zde dojde k obdobnému užití.

¹¹⁴ O možnost využití technických prostředků a požadavky na ně kladené viz forma pozvánky.

adresu uvedenou v návrhu rozhodnutí. Další nezbytnou náležitostí jsou podklady potřebné pro přijetí rozhodnutí. Které to v konkrétní věci budou, nelze obecně vymezit, jelikož bude záležet na povaze věci, o níž se bude rozhodovat. Tvoří však významnou součást návrhu rozhodnutí, jejíž absence je nepřijatelná také z důvodu nemožnosti klást dotazy, proto je nezbytné zajistit úplnost podkladů. Vyžaduje-li rozhodnutí valné hromady osvědčení veřejnou listinou, postačí, je-li vyjádření, v němž je výslovně uveden i obsah návrhu, osvědčeno úředně ověřeným vlastnoručním podpisem. Problém by však mohl nastat, pokud by došlo k využití technických prostředků, proto je vhodné náležitosti podpisu dostatečně specifikovat ve společenské smlouvě. Společník ve vyjádření uvede, zda hlasuje pro návrh nebo proti návrhu. Pokud se společník nevyjádří nebo pokud vyjádření nebude doručeno v požadované lhůtě, platí, že s návrhem nesouhlasí (§ 176 odst. 1 ZOK), jelikož zákon nepovoluje možnost zdržení se hlasování. K přijetí rozhodnutí je třeba většinový počet hlasů stanovených zákonem či společenskou smlouvou, který se vypočítává z celkového počtu všech hlasů. Rozhodnutí včetně dne přijetí musí být společníkům oznámeno a to bez zbytečného odkladu ode dne přijetí rozhodnutí (§ 177 ZOK). Tento den bude většinou den přijetí posledního vyjádření k návrhu.¹¹⁵ Tímto jsou povinni jednatelé společnosti, kteří oznamovací povinnost budou vykonávat nejčastěji, popřípadě osoby oprávněné svolat valnou hromadu.

4.3 Využití technických prostředků

Na valné hromadě může dojít k hlasování, mimo ni k rozhodování, s využitím technických prostředků. Tuto možnost musí společenská smlouva výslovně připustit, tento typ tedy není možné využít ex lege. V dnešní době pak bude možné pomocí technických prostředků splnit požadavky na určení totožnosti osoby oprávněné vykonávat hlasovací právo a určit podíly s ní spojené. Takovými prostředky mohou být prostředky videokonference, internetových komunikačních programů, služeb telekomunikačních operátorů či jiné.¹¹⁶ Dochází zde k účasti na zasedání valné hromady v reálném čase při současné absenci fyzické přítomnosti. Jinou možností je hlasování pomocí mechanických prostředků přímo na zasedání valné hromady, kdy dochází k hlasování pomocí různých hlasovacích zařízení.¹¹⁷ Důležité je

¹¹⁵ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 976.

¹¹⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 312-313.

¹¹⁷ LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343)*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 952.

zařídít bezpečnou identifikaci osoby využívající technických prostředků. V případě pochybností se k takovým hlasům nepřihlíží, což může mít zásadní vliv na přijetí či nepřijetí usnesení. Jednodušší bude identifikace ve společnostech, kde se společníci dobře znají. Ve větších společnostech bude častěji kladen požadavek na složitější identifikaci. Je nutné možnost ověření totožnosti osoby a hlasy s ní spojené důkladně upravit ve společenské smlouvě, jakožto i podmínky hlasování nebo rozhodování. Povoluje-li společenská smlouva tento způsob hlasování nebo rozhodování, ale neupravuje blíže podmínky, určí je jednatel či jednatelé, kteří tak mohou učinit pro konkrétní valnou hromadu či pro více valných hromad. Další náležitostí je uvedení těchto podmínek v pozvánce na valnou hromadu, dochází tedy k rozšíření obligatorních znaků pozvánky. Je to prostředek k informování společníků a možnost se na takovou valnou hromadu připravit.

Za hlasování na valné hromadě prostřednictvím technických prostředků zákon považuje tzv. **korespondenční hlasování**. Jedná se o možnost odevzdat hlas ohledně bodu programu před samotným konáním valné hromady, za předpokladu splnění všech podmínek výše stanovených ohledně hlasování na valné hromadě nebo rozhodování mimo valnou hromadu s využitím technických prostředků. Pokud by se následně společník valné hromady zúčastnil, nemá možnost o dané věci znovu hlasovat.¹¹⁸ S tímto lze souhlasit, jelikož společník již svou vůli projevil. Nevýhodou však je neúčast při diskuzi, při které může dojít ke změně názoru na danou problematiku.

¹¹⁸ DVORÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 325.

5 Neplatnost usnesení valné hromady

O povaze usnesení, jímž valná hromada dle § 190 ZOK rozhoduje, panovaly dlouholeté spory. Mým účelem bude pouze nastínění této problematiky. Z důvodu rozsáhlosti tématu se budu věnovat jen dílčím otázkám neplatnosti usnesení valné hromady.

5.1 Právní povaha usnesení

Do účinnosti ZOK a OZ panovaly pochybnosti o povaze usnesení valné hromady. S účinností těchto zákonů došlo do určité míry k vyjasnění, i když se zde stále nachází nedořešené otázky. „*Zákon o obchodních korporacích vychází z toho, že jak rozhodnutí valné hromady, tak i další rozhodnutí orgánů korporace jsou právním jednáním „ve smyslu toho, jak ho chápe OZ. Jinými slovy usnesení valné hromady je vážným (§ 551 NObčZ), určitým a srozumitelným (§ 553) projevem vůle (§ 551), jenž „vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran“ (§ 545 NObčZ).*“¹¹⁹ Došlo tedy k překonání názoru Nejvyššího soudu, jež usnesení valné hromady za právní jednání (právní úkon) nepovažoval a zastával stanovisko, že jde o rozhodnutí *sui genesis*, na které se analogicky aplikuje ustanovení výkladu a platnosti právních úkonů.¹²⁰ Otázkou však zůstává, čí vůle je usnesením projevena, tedy jestli společníků či společnosti samotné, což ještě stále bude v budoucnu debatováno.

5.2 Institut neplatnosti usnesení valné hromady obecně

O neplatnosti usnesení valné hromady mluvíme v případě, je-li toto usnesení přijato v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou či dobrými mravy. Neplatnost vyslovuje soud a to pouze na návrh oprávněné osoby, je tedy v režii oprávněných osob, zdali se neplatnosti dovolají. Právní úpravu můžeme nalézt ve dvou zákonech, ZOK a OZ. § 3 odst. 1 ZOK stanoví použití ustanovení o spolcích (v režimu OZ) v případě, že tak tento zákon stanoví. § 191 odst. 1 ZOK určuje možnost dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady z důvodu rozporu se zákonem a společenskou smlouvou podle ustanovení o neplatnosti usnesení členské schůze spolku. Právní úprava v OZ je však obecnější a dopadá nejen na neplatnost usnesení nejvyššího orgánu, ale na neplatnost jakéhokoliv orgánu spolku, z čehož vyplývá nutnost zvažovat vztah mezi speciálními ustanovením ZOK a obecnými

¹¹⁹ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 359.

¹²⁰ Například Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 3646/2008, Usnesení NS ze dne 12. 3. 2002, sp. zn. 29 Odo 548/2001 a další.

ustanoveními OZ.¹²¹ § 191 odst. 2 ZOK uvádí důvod neplatnosti také rozpor usnesení s dobrými mravy. Nepoužije se zde zákonný odkaz na užití ustanovení o spolcích obsažený v § 191 odst. 1 ZOK. Případy usnesení orgánu spolku, které je v rozporu s dobrými mravy, OZ postihuje fikcí jako by nebylo přijato, oproti usnesení valné hromady s.r.o., jež je neplatné. Neplatnost usnesení z příčiny rozporu usnesení se zněním společenské smlouvy jsou dány jejím významem, jakožto zakladatelským jednáním, ve kterém jsou regulovány vztahy mezi společníky a mezi společníky a společností navzájem.¹²²

Vyslovení neplatnosti je závislé na konkrétních podmínkách a to napadení oprávněnou osobou dle taxativního výčtu dle § 191 odst. 1, v zákonem stanovené lhůtě a v případě napadení společníkem je napadení usnesení vázáno na podání protestu společníkem dle § 192 odst. 2. Soud však v některých případech nevysloví neplatnost a dochází tak ke zmírnění případných dopadů, byla-li by neplatnost vyslovena. Je to dáno z důvodu vzniku účinků rozhodnutí, kterým může dojít k zásahům do práv a povinností osob, které by vyslovením neplatnosti byly poškozeny. Nejvyšší soud ve svém usnesení vyjádřil účel tohoto institutu takto: „*Právo napadnout před soudem usnesení valné hromady, přiči-li se usnesení (či způsob jeho přijetí) zákonu, zakladatelským dokumentům anebo stanovám, není pouze prostředkem ochrany individuálních práv a právního postavení určitého navrhovatele (byť i tento účel může v konkrétním případě plnit), nýbrž především zákonem předvídaným nástrojem obecné ochrany zákonnosti ve vnitřních poměrech společnosti, resp. souladu těchto vnitřních poměrů s autonomní úpravou provedenou v zakladatelských dokumentech či stanovách, a to s ohledem na širší kontext ochrany společnosti, resp. všech osob oprávněných takový návrh podat, jakož i dalších osob, jež mohou být těmito vnitřními poměry dotčeny.*“¹²³ Dané rozhodnutí se sice týká akciové společnosti, přesto je stejně tak aplikovatelné na s.r.o., jelikož účel tohoto institutu je stejný.

5.3 Důvody neplatnosti

Důvody neplatnosti jsou rozpor usnesení valné hromady se zákonem, společenskou smlouvou a dobrými mravy, které vyvstávají zejména ze svolání valné hromady, procesu

¹²¹ LASÁK, Jan a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1012.

¹²² DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 379.

¹²³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 647/2012 vycházející z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 29 Odo 1400/2006

přijímání usnesení nebo obsahu usnesení.¹²⁴ Konkrétních záležitostí způsobujících neplatnost je mnoho, proto zde zmíním pouze některé z nich.

Na svolání valné hromady jsou kladeny určité požadavky, při jejichž nedodržení se stává usnesení neplatné. Nejprve ji svolává osoba k tomu oprávněná. Svolá-li ji neoprávněný subjekt, má to za následek neplatnost valné hromady. Problém by mohl nastat v případě svolání likvidátorem, jelikož není zřejmé, zda je k tomu oprávněný.¹²⁵ Neplatnosti se také mohou dovolat oprávněné osoby v případě vady pozvánky, není-li dodržena lhůta stanovena zákonem nebo společenskou smlouvou či jednání je v rozporu s účelem právní úpravy svolání valné hromady.¹²⁶ V situaci, kdy Nejvyšší soud potvrdil tento rozpor, došlo ke svolání řádné a poté mimořádné valné hromady za účelem změny stanov a bylo úmyslně využito pobytu akcionáře v zahraničí tak, aby se valné hromady nemohl zúčastnit.¹²⁷

Také valná hromada, která není usnášeníschopná, nemůže přijmout platné rozhodnutí nebo započítají-li se ke zjištění usnášeníschopnosti hlasy společníka, jež nemůže vykonávat hlasovací právo (§ 173 ZOK).¹²⁸ Dalším příkladem může být porušení zákonného požadavku formy notářského zápisu.

Mohou nastat případy, kdy soud neplatnost usnesení valné hromady nevysloví, i když formálně k neplatnosti došlo. Jedná se o situaci, kdy je určitý zájem na tom, aby usnesení zůstalo platné. Ve kterých případech soud neplatnost nevysloví, je stanoveno v § 260 OZ. Nestane se tak za situace porušení zákona, společenské smlouvy či dobrých mravů, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit. Zákon sice hovoří o porušení zákona a stanov, z povahy věci se však domnívám, že dochází k aplikaci i na dobré mravy, jak také potvrzuje Petr Šuk.¹²⁹ Proti tomuto názoru by však mohla stát rozdílná úprava následku porušení dobrých mravů ve spolku a s.r.o. a podle mého názoru nejednoznačné gramatické vyjádření v § 191 odst. 1. Dále soud nevysloví neplatnost usnesení valné hromady, bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře (§ 260 odst. 2). Nepostačí však potenciální zásah, tedy

¹²⁴ Jak uvádí Petr Šuk v ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 312-313.

¹²⁵ Osoby oprávněné svolat valnou hromadu, problematika svolání valné hromady likvidátorem, náležitosti pozvánky a další viz kapitola svolání valné hromady.

¹²⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 370.

¹²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008

¹²⁸ Více v Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 29 Odo 1502/2005 nebo o sistaci hlasovacího práva z důvodu stanoveném v § 173 odst. 1 písm. c) JANOŠEK, Vladimír. Myslí to Nejvyšší soud se sistací hlasovacího práva společníka jednajícího ve shodě se společníkem odvolávaným z výkonu funkce dle § 173 odst. 1 písm. c) ZOK vskutku vážně? *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 6, s. 161- 166.

¹²⁹ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 373.

možnost zásahu do práv třetích osob. Navíc tento zásah musí být podstatný, nelze se tedy bavit o jakémkoliv zásahu.¹³⁰

5.4 Lhůty k podání žaloby

Také pro lhůtu platí ustanovení OZ a to § 259. Práva dovolat se neplatnosti rozhodnutí valné hromady je možné ve lhůtě 3 měsíců od doby, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději do 1 roku od přijetí rozhodnutí. Je zde dána subjektivní a objektivní lhůta. Pokud jde o společníka, nejčastěji se o navrhovaném usnesení dozví v pozvánce. I za situace, že se valné hromady nezúčastní, věděl, o čem bude rozhodováno, a proto se může následně informovat. Druhým jistícím mechanismem je povinnost vyhotovení zápisu zapisovatelem do 15 dnů od konání valné hromady a jeho bezprostřední zaslání všem společníkům. Potíž nastane při neinformování společnosti o změně adresy společníka. Jelikož on sám má povinnost informovat společnost o této změně, domnívám se, že to půjde k jeho tíži a poběží mu také subjektivní lhůta.¹³¹ Pokud však nedošlo k řádnému svolání valné hromady, například pozvánka na valnou hromadu nebyla společníkovi vůbec zaslána, nemusel se v určitých případech o zasedání valné hromady a o přijatém usnesení dozvědět.¹³² Zde mu zákon poskytuje objektivní lhůtu.

Subjektivní i objektivní lhůta jsou lhůtami hmotněprávními. Nepostačí tedy pouze zaslání žaloby v poslední den lhůty, avšak nejpozději v tento den musí být žaloba soudu doručena.¹³³ Nedodržení lhůty k podání žaloby má za následek zánik práva, jedná se tedy o prekluzivní lhůty a nepostačí, pokud žalobce vymezil pouze napadané usnesení bez určení důvodů, které měly být doplněny později.¹³⁴

ZOK stanovuje explicitně běh a délku lhůt v otázce dodatečného vykonání hlasovacího práva a hlasování per rollam. Právo podat návrh zanikne uplynutím 3 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl nebo mohl dozvědět o přijetí rozhodnutí, což závisí na způsobu přijetí rozhodnutí, nejdéle uplynutím 1 roku od přijetí rozhodnutí. Po vzniku rozhodnutí per rollam nebo dodatečným výkonem hlasovacího práva vzniká povinnost oznámit rozhodnutí včetně dne jeho přijetí. Doručením začne běžet subjektivní lhůta, dnem přijetí rozhodnutí objektivní. § 191 ZOK stanoví obdobnou úpravu, rozhodli-li v působnosti valné hromady jediný společník.

¹³⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2068/2011

¹³¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011

¹³² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 333/2007

¹³³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2001, sp. zn. 32 Cdo 2516/2000

¹³⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2008, sp. zn. 7 Cmo 323/2007

5.5 Aktivní legitimace k podání žaloby

Výčet osob, které jsou oprávněny podat žalobu na neplatnost usnesení, je stanoven taxativně v ZOK a jsou jimi každý společník, jednatel, člen dozorčí rady, je-li zřízena, nebo likvidátor. Neužije se zde ustanovení OZ, které umožňuje podání návrhu tomu, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany.

Pro posouzení věcné legitimace je dle ustálené soudní praxe rozhodný stav v době vyhlášení rozhodnutí.¹³⁵ To však nemůže platit bezvýjimečně. K dané věci se vyjádřil Nejvyšší soud: *„Jestliže může mít rozhodnutí valné hromady dopad na poměry navrhovatele založené jeho vztahem ke společnosti i poté, co ztratil postavení zakládající jeho aktivní legitimaci v době podání návrhu, bylo by v rozporu s účelem posuzovaného ustanovení, odeprít mu aktivní legitimaci v řízení. Jeho právní zájem (vyplývající původně z jeho postavení ve společnosti) na rozhodnutí o případné protiprávnosti usnesení valné hromady ztrátou postavení, opravňující ho k podání návrhu, nepominul. Proto musí soud v každém konkrétním případě zkoumat, zda v době vydání rozhodnutí ve věci vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady trvá právní zájem navrhovatele na jeho vydání a tedy i jeho aktivní věcná legitimace v řízení, a to v návaznosti na ustanovení § 154 odst. 1 a § 167 odst. 2 o.s.ř.“*¹³⁶ Toto je dle mého názoru zásadní argumentace, která zabraňuje obstrukcím, jimiž by mohlo být oprávněné osobě úmyslně odebráno právo domáhat se neplatnosti valné hromady a tím zmařit vyslovení případné neplatnosti soudem. Jak také uvádí Petr Šuk, v případě opačného závěru by bylo jednoduché odvolat jednatele z funkce a zhatit tak vyslovení neplatnosti usnesení.¹³⁷ Žalovaným pak bude společnost, jež napadené usnesení vydala.

Společník může podat žalobu na neplatnost pouze, byl-li podán **protest** proti usnesení valné hromady (§ 192 ZOK). ZOK z tohoto ustanovení vypočítává výjimky. Protest musí být vznesen a protestující musí o zapsání protestu do zápisu z valné hromady požádat, jak stojí v § 189 odst. 1 písm. f). Protest musí směřovat proti přijatému usnesení, které má být napadáno, jinak požadavek vznesení protestu není splněn. Zde problém nenastává, avšak zákon vyžaduje v zápisu i obsah protestu. Jelikož soud bude z obsahu protestu při přezkumu usnesení

¹³⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 368.

¹³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008

¹³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002, dále pak HOLEJŠOVSKÝ, Josef. Vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady soudem – některá specifika. *Soudní rozhledy*, 2011, roč. 14, č. 12, s. 437.

¹³⁷ ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 368.

vycházet, vzniká otázka, zdali zde nejsou na společníka kladeny přílišné požadavky na znalost judikatury, právních předpisů a znalosti důvodů neplatnosti.¹³⁸

První výjimkou je, nebyl-li protest chybou zapisovatele nebo předsedy valné hromady zapsán. Protest však musí být na valné hromadě vznesen. Domnívám se, že protest nemusí být vznesen přímo tímto společníkem, nýbrž jakoukoliv osobou vyjmenovanou v § 189 odst. 1 písm. f), jelikož zákon nevztahuje vznesení protestu pouze na onoho společníka. Ani ostatní podmínky jednoznačně nevylučují tuto možnost výkladu. S tímto názorem vyslovil souhlas Petr Šuk¹³⁹ a také Tomáš Dvořák¹⁴⁰, který doplňuje, že protest má plnit varovnou funkci a to, že může být podána žaloba na neplatnost. V důvodové zprávě k ZOK je však protest vztáhnut pouze na osobu společníka, který bude žalobu podávat. Institut protestu je promítnutím zásady *vigilantibus iura* a tedy vyzývá k bdělosti společníků na zasedání valné hromady a vnímání projednávaných věcí.

Protest není podmínkou podání žaloby, pokud se společník valné hromady neúčastnil. Je to logické, neboť objektivně nemohl protest podat a za předpokladu závěrů výše zmíněných by se mohl pouze spoléhat na podání protestu jinou osobu. Tomáš Dvořák se domnívá, že v případě dodatečného výkonu hlasovacího práva či hlasování per rollam stále trvá povinnost podat protest, a to jakmile se společník o přijetí usnesení dozví.¹⁴¹ Tento požadavek by mohl být důvodný, domnívám se však, že tato povinnost ze zákona neplyne a že ji společník nemá, čemuž nasvědčuje i znění ustanovení § 192 ZOK. Při opačném výkladu by došlo k stanovení povinnosti nad rámec zákona.

Konečně poslední výjimkou je, pokud důvody pro neplatnost usnesení valné hromady nebylo možné na této valné hromadě zjistit. Tato úprava dává smysl, protože nemohl-li oprávněný k podání návrhu poznat důvod či důvody neplatnosti, nevěděl o důvodu k podání protestu. Kdy však nebylo možné tyto důvody zjistit, nebude v praxi jednoznačné. Petr Šuk formuluje, že *„tato výjimka zahrnuje důvody, které není na jednání valné hromady možné zjistit vůbec, tak i důvody, které společník jednající s potřebnou péčí a v duchu zásady vigilantibus iura nemohl zjistit bez vynaložení nepřiměřeného úsilí či nákladů.“*¹⁴²

K podání žaloby na neplatnost usnesení valné hromady je tedy podmínkou protestu vázán pouze společník. Ostatní osoby takto vázány nejsou.

¹³⁸ JOSKOVÁ, Lucie. Napadení usnesení valné hromady podle zákona o obchodních korporacích.

Obchodněprávní revue, 2013, roč. 5, č. 2, s. 41 - 45.

¹³⁹ Tamtéž s. 378.

¹⁴⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 398-399.

¹⁴¹ Tamtéž

¹⁴² ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 378.

Závěr

Ve své práci jsem se věnoval tématu nejvyššího orgánu společnosti s ručením omezeným, valné hromadě. Mým účelem nebylo se zabývat všemi aspekty podrobně, což v rozsahu diplomové práce ani není možné, ale pokusil jsem se rozebrat v každé kapitole podmínky a možnosti dané zákonem nebo společenskou smlouvou, s tím související názory odborníků a stanovisko Nejvyššího soudu, analyzovat je a vyvodit z toho vyplývající práva a povinnosti osob a účel těchto institutů.

S účinností ZOK došlo v mnoha případech k upřesnění v otázkách, které byly za účinnosti ObchZ sporné a byly předmětem dlouholeté debaty mezi odborníky. Ne vždy se však zákonodárce rozhodl stanovit podrobné podmínky, které by nevzbuzovaly pochybnosti o jejich výkladu, což dokládá i různorodost názorů na danou problematiku. V některých případech není jednoznačné ani znění právních norem a je nutné si pomoci různými druhy výkladů za účelem pochopení ustanovení a jeho aplikace. Lze také narazit na nejasnou úpravu mezi vztahem OZ a ZOK, jakožto *lex specialis*, nicméně nejsou tím způsobeny větší obtíže.

Důležitým vodítkem je rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, který svou argumentací přispívá k dotváření práva a pomáhá objasnit otázky, které jsou v zákoně nejasné. Na druhou stranu počet judikátů týkajících se přímo valné hromady upravené v ZOK není vysoký a proto je nutné aplikovat také starší rozhodnutí, u kterých je potřeba vždy zkoumat jejich užití na ZOK. Nicméně, judikatura Nejvyššího soudu je bohatá a sloužila jako významný zdroj informací. Také v případě odborné literatury a komentářů k zákonům dochází k názorovým střetům a každý z autorů poskytuje kvalitní odůvodnění svého stanoviska. Zde jsem se pokusil nastínit také svůj náhled na věc.

Mám za to, že jsem systematicky vystihl orgán valné hromady a vyjádřil názorové směry u jednotlivých institutů. V začátku jsem se věnoval problematice svolání valné hromady a to důvody, osobami a náležitostmi pozvánky. Některé otázky však zůstávají sporné, jelikož znění zákona a různorodost názorů nepřipouští přijetí jednoznačného stanoviska. V kapitole zabývající se působností valné hromady jsem zkoumal jednotlivé záležitosti do její působnosti spadající a snažil se vysvětlit spornou problematiku. Dále je rozebrán průběh valné hromady, jejímž hlavním účelem je přijetí usnesení. Ovšem ne vždy bylo jednoznačné, kdy je k tomu valná hromada oprávněna ať na samotném zasedání, či pomocí hlasování a rozhodování mimo ni, proto jsem tyto situace podrobil analýze a popsal možné důsledky. Vyvrcholením je neplatnost usnesení valné hromady, jelikož porušení podmínek popsaných v předešlých kapitolách ji může způsobit.

Bude zajímavé sledovat další vývoj korporátního práva, jakým směrem se bude ubírat výklad jednotlivých institutů odbornou veřejností do budoucna a schopnost soudů na nově vzniklé situace reagovat.

Seznam použité literatury

Knižní tituly

1. BĚLOHLÁVEK, Alexander a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích. 1. díl.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 991 s.
2. DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: Komentář III. Díl. 1. Vydání.* Praha: Polygon, 2002. 1308 s.
3. DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným. 1. Vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2014. 696 s.
4. DVOŘÁK, Tomáš. *Valná hromada s.r.o. 1. Vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2012. 464 s.
5. ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným. 1. Vydání.* Praha: Prospektum, 1997. 254 s.
6. HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2011. 552 s.
7. KOZÁK, Jan, DADAM, Alexandr, PACHL, Lukáš. *Insolvenční zákon a předpisy související komentář. 3. vydání.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 1668 s.
8. LASÁK, Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář I. Díl (§ 1 až 343). 1. vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1608 s.
9. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 1. Vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014. 2400 s.
10. ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích. 1. Vydání.* Praha: C. H. Beck, 2013. 994 s.
11. ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef. *Občanský zákoník: komentář svazek I (§ 1 – 654).* Praha: Wolters Kluwer, 2014. 752 s.

Odborné články

1. DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan. Zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným převzetím vkladové povinnosti v novém hávu: aktuální výkladové otazníky. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 4, s. 97 - 104.
2. HOLEJŠOVSKÝ, Josef. Vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady soudem – některá specifika. *Soudní rozhledy*, 2011, roč. 14, č. 12, s. 437.
3. JANOŠEK, Vladimír. Myslí to Nejvyšší soud se sistací hlasovacího práva společníka jednajícího ve shodě se společníkem odvolávaným z výkonu funkce dle § 173 odst. 1 písm. c) ZOK vskutku vážně? *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 6, s. 161- 166.

4. JOSKOVÁ, Lucie. Napadení usnesení valné hromady podle zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2013, roč. 5, č. 2, s. 41 – 45.
5. NEVESELÝ, David, MICKOVÁ, Michaela. Změny v životě obchodních společností po 1. lednu 2014. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 3, s. 2.
6. PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, roč. 4, č. 9, s. 246.
7. SCHINDLER, Petr. Stručná úvaha o rozhodování per rollam u společností s ručením omezeným ve stávající a nové úpravě obchodního práva. *Ad Notam*, 2013, roč. 19, č. 3, s. 3-5.
8. ŠPAČKOVÁ, Michala. Zásada rovného zacházení se všemi akcionáři. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 1, s. 1-10.

Judikatura

1. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2000, sp. zn. 32 Cdo 500/2000
3. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2001, sp. zn. 32 Cdo 2516/2000
4. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2000, sp. zn. 29 Cdo 968/2000
5. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2002, sp. zn. 29 Odo 548/2001
6. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002
7. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. 29 Odo 269/2002
8. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002
9. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 2004, sp. zn. 7 Cmo 89/2003
10. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004
11. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 29 Odo 1502/2005
12. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 805/2006
13. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 29 Odo 1400/2006
14. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2007, sp. zn. 29/ Odo 1233/2006
15. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4223/2007
16. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 29 Cdo 372/2007
17. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2008, sp. zn. 7 Cmo 323/2007
18. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 333/2007
19. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007
20. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 3646/2008
21. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3469/2008
22. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009

23. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 816/2009
24. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 9/2009
25. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 29 Cdo 3397/2010
26. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4796/2010
27. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. 2363/2010
28. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011
29. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 66/2011
30. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2068/2011
31. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2834/2012
32. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 647/2012
33. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 3472/2013
34. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 649/2015

Právní předpisy

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 179/2013 Sb.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů

Jiné zdroje

Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Shrnutí

Diplomová práce se věnuje nejvyššímu orgánu společnosti s ručením omezeným, valné hromadě. V první kapitole se práce zaměřuje na důvody pro svolání valné hromady, vyjmenovává osoby oprávněné ji svolat a na náležitosti pozvánky. Další kapitola vymezuje pojem působnosti valné hromady a popisuje jednotlivé záležitosti do ní spadající. Třetí část pojednává o průběhu valné hromady, odlišných typech valných hromad, se kterými se lze setkat, vyjmenovává osoby oprávněné a povinné se jí účastnit a stanovuje podmínky, za kterých je valná hromada usnášeníschopná. Hlasovat a rozhodovat o věcech patřících do působnosti valné hromady lze i mimo faktické zasedání valné hromady či při neúčasti společníka, o čemž pojednávám v samostatné kapitole. Poslední kapitola je věnována vadám, které mohou způsobit neplatnost usnesení a zákonnými podmínkami, za kterých se lze neplatnosti domáhat.

Abstract

This diploma thesis deals with the highest body of limited liability company, a general meeting. The first chapter describes reasons to assemble general meeting, persons entitled to assemble it and necessity of invitation to general meeting. The following part defines authority of general meeting and describes its particular affairs. The third part focuses on the course of general meeting, different types of meetings, determines responsible persons whose attendance is mandatory and set conditions under which the general meeting is quorated. Separate chapter is oriented on the voting and decision-making outside the meeting. The last chapter is devoted to defects which cause invalidity of resolution and legal conditions, which may be appealed to enounce invalidity.

Klíčová slova

Společnost s ručením omezeným, valná hromada, rozhodnutí, společník, usnášeníschopnost, hlasování, působnost, svolání valné hromady, rozhodování, neplatnost, korporace

Keywords

Limited liability company, general meeting, decision, partner, quorum, voting, authority, assamble (call) general meeting, decision- making, invalidity, corporation